

B Theologie, B Religiewetenschappen en M Theologie en Religiewetenschappen Rijksuniversiteit Groningen

Beoordelingsrapport

16 februari 2026

Inhoud

1. Samenvatting	3
2. Inleiding	10
Procedure	10
Instelling	12
Opleidingen	12
Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie	13
3. Opleidingsbeoordeling	15
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	15
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	21
Standaard 3: Toetsing	36
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	42
Eindoordeel	45
4. Bijlagen	50
Bijlage 1: Administratieve gegevens	50
Bijlage 2: Beoogde leerresultaten	53
Bijlage 3: Curriculumoverzicht	59
Bijlage 4: Programma locatiebezoek	68
Bijlage 5: Documenten	69

1. SAMENVATTING

Dit rapport beschrijft de opleidingsbeoordeling van de bachelor Theologie, bachelor Religiewetenschappen en master Theologie en Religiewetenschappen, aangeboden door de Rijksuniversiteit Groningen.

Bacheloropleiding Theologie

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Theologie heeft een breed en openbaar profiel waarin studenten zich verdiepen in joodse, christelijke en islamitische tradities en deze leren analyseren als historische, tekstuele en maatschappelijke fenomenen. De opleiding combineert academische vorming met een brede oriëntatie op religie in de samenleving, waardoor studenten kennis, onderzoeksvaardigheden en reflectieve competenties ontwikkelen die hen voorbereiden op een breed scala aan uitstroommogelijkheden in vervolgstudies en maatschappelijke rollen. Afgestudeerden kunnen doorstromen naar diverse masteropleidingen, naar de onderzoeksmaster en – voor studenten in het PThU-traject – naar de master Predikantschap, maar ook naar sectoren als cultuur, media en politiek. De beoogde leerresultaten, waarin academische, onderzoeksgerichte en professionele competenties samenkomen, sluiten goed aan bij het bachelorniveau en passen binnen nationale en internationale kaders. Het panel ziet kansen om professionele competenties explicieter te formuleren en aanvullende leerresultaten te ontwikkelen voor het reguliere programma naast het PThU-traject, en beveelt aan om de leerresultaten voor religieuze tradities breder en algemener te formuleren. De afstemming met het werkveld is geborgd via contacten met belanghebbenden, waaronder de Raad van Advies en alumni, en het panel ziet mogelijkheden om deze verbinding verder te versterken door het alumnioverleg structureler vorm te geven.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het curriculum van de bachelor Theologie (180 EC) kent een logische en consistente opbouw waarin studenten zich ontwikkelen van oriëntatie naar verdieping en specialisatie. De opleiding biedt een brede academische basis waarin theologische kerngebieden, taalverwerving, sociale wetenschappen en academische vaardigheden op een geïntegreerde manier samenkomen. Er is structureel aandacht voor diverse religieuze tradities en actuele maatschappelijke vraagstukken, terwijl keuzevakken en drie specialisatieprofielen ruimte bieden voor persoonlijke profilering. Een onderscheidend element vormt het geïntegreerde PThU-traject (45 EC), dat door een groot deel van de studenten wordt gevolgd en een duidelijke route biedt richting de predikantsopleiding. De activerende didactiek en variatie in werkvormen dragen bij aan een stimulerende leeromgeving, waarbij de transdisciplinaire leergemeenschappen in het bijzonder de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek overtuigend aantonen. Het docententeam is breed en deskundig, stevig academisch ingebed en internationaal samengesteld. Studenten ervaren de kleinschaligheid van de opleiding en toegankelijkheid van docenten als positief en voelen zich ondersteund door de brede studiebegeleiding die laagdrempelig is en aandacht

heeft voor welzijn, functiebeperkingen en de diverse achtergronden van studenten. De brede expertise binnen de faculteit, in combinatie met de nauwe verwevenheid tussen theologie en religiewetenschappen, draagt bij aan een rijk en stimulerend leerklimaat.

Tegelijkertijd ziet het panel enkele aandachtspunten. De taalvakken vormen voor sommige studenten een struikelblok en dragen bij aan uitval en obstakels in de studeerbaarheid. De recente curriculumwijzigingen om deze vakken later en meer geïntegreerd aan te bieden worden positief beoordeeld, maar vragen om zorgvuldige monitoring. Daarnaast ziet het panel ruimte om arbeidsmarktoriëntatie structureel te verankeren in het curriculum, bijvoorbeeld door praktijkgerichte elementen of een stage verplicht op te nemen. Ook ziet het panel kansen in verdere aandacht voor gemeenschapsvorming, omdat sommige studenten zich minder verbonden voelen binnen de bredere faculteit. Tot slot benadrukt het panel het belang van consequente uitvoering van het taalbeleid, zodat Nederlandstalige studenten altijd de mogelijkheid behouden om in het Nederlands te werken.

Standaard 3 – Toetsing

De bacheloropleiding Theologie beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is ingebed in het facultaire toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De toetsvormen, waaronder tentamens, essays en schrijfopdrachten, sluiten goed aan bij de leerdoelen en studenten waarderen de variatie en de ondersteunende formatieve feedback. Het panel ziet als aandachtspunt dat de beoordeling van niet-traditionele toetsvormen verder kan worden gestandaardiseerd. De kwaliteitsborging is zorgvuldig ingericht met kwaliteitseisen, peerreview, het vierogenprincipe en toets- en scriptiesteekproeven, waarbij de examencommissie actief toezicht houdt en opvolging borgt via kalibratiesessies en verbetermaatregelen. Voor de bachelorscriptie geldt een aangescherpte beoordelingsprocedure met rubrics, onafhankelijke beoordeling en inzet van een derde beoordelaar bij grote verschillen, maar de recent structureel hoge beoordelingen vragen volgens het panel om voortzetting van kalibratie en verdere aanscherping van weging en eventuele knock-outcriteria. De aandacht voor ethische aspecten en data-ethiek is goed geborgd via verplichte Research Data Management-plannen en samenwerking tussen examencommissie en Ethische Commissie, al ziet het panel kansen om processen verder te formaliseren. Rond generatieve AI zijn richtlijnen en maatregelen aanwezig, waaronder een stappenplan bij vermoedens van AI-fraude, terwijl het panel een toekomstgerichte visie op AI wenselijk acht.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van bachelorscripties beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten in staat zijn om onder begeleiding een kleinschalig onderzoek op te zetten en uit te voeren, met een duidelijke structuur, zorgvuldige methodologische uitwerking en aandacht voor actuele en diverse maatschappelijke en theologische vraagstukken. Het panel concludeert dat het vereiste bachelorniveau wordt gerealiseerd.

Alumni vinden veelal werk in kerk, onderwijs en gezondheidszorg of stromen door naar vervolgoopleidingen, waaronder in meerderheid de driejarige PThU-master Predikantschap. Zij waarderen vooral de analytische vaardigheden en inhoudelijke kennis die zij tijdens de opleiding hebben opgedaan. Het panel is positief over deze brede inzetbaarheid en adviseert de faculteit om de arbeidsmarktmonitoring frequenter uit te voeren om actuele inzichten te behouden.

Bacheloropleiding Religiewetenschappen

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Religiewetenschappen heeft een breed interdisciplinair profiel waarin studenten religie bestuderen als maatschappelijk en cultureel fenomeen vanuit uiteenlopende historische, antropologische, sociologische, psychologische, wijsgerige en ethische perspectieven. Het panel waardeert hoe de opleiding meerdere religieuze tradities en actuele vraagstukken samenbrengt en daarmee een stevige academische basis biedt die goed aansluit bij het profiel van de faculteit. Studenten ontwikkelen zich tot academisch gevormde religiewetenschappers met een brede maatschappelijke oriëntatie, waardoor zij goed zijn voorbereid op een breed scala aan uitstroommogelijkheden. Afgestudeerden kunnen onder meer doorstromen naar vervolgstudies binnen de faculteit, de onderzoeksmaster en naar functies in cultuur, media, politiek en ontwikkelingssamenwerking. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij nationale en internationale kaders en combineren disciplinaire en interdisciplinaire kennis met onderzoeksvaardigheden. Het panel acht de leerresultaten passend bij het bachelorniveau, maar adviseert enkele professionele competenties explicieter te formuleren en beveelt aan de verwijzing naar vijf religies algemener te maken, zodat deze beter aansluit bij de onderwijspraktijk. De afstemming met het werkveld is geborgd via contacten met belanghebbenden, waaronder de Raad van Advies en alumni, en het panel ziet mogelijkheden om deze verbinding verder te versterken door het alumnioverleg structureler vorm te geven.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het curriculum van de bachelor Religiewetenschappen (180 EC) is logisch opgebouwd en biedt studenten een brede academische basis waarin religieuze tradities, methoden van religiewetenschappelijk onderzoek en actuele maatschappelijke vraagstukken geïntegreerd samenkomen. De doorlopende methodische leerlijn, de multidisciplinaire benadering en de mogelijkheid tot specialisatie in het derde jaar zorgen voor een stevige inhoudelijke ontwikkeling. Studenten waarderen de kleinschaligheid, de variatie in activerende werkvormen en de transdisciplinaire leergemeenschappen, waarin zij praktijkgericht onderzoek uitvoeren in samenwerking met maatschappelijke organisaties en waarin de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek overtuigend zichtbaar wordt. Het docententeam is deskundig, internationaal samengesteld en toegankelijk, en weet onderwijs en onderzoek overtuigend te verbinden. De studiebegeleiding is breed en laagdrempelig, met aandacht voor welzijn, functiebeperkingen en de diverse achtergronden van studenten. De brede expertise binnen de faculteit

en de verwevenheid van theologie en religiewetenschappen bieden studenten een rijk en stimulerend leerklimaat.

Tegelijkertijd ziet het panel enkele aandachtspunten. De studierendementen liggen relatief laag en vragen om monitoring van de reeds ingezette maatregelen voor studeerbaarheid. Arbeidsmarktoriëntatie is aanwezig, maar wordt door studenten en alumni vooral als extracurriculair ervaren; het panel adviseert deze structureler te verankeren in het verplichte curriculum en daarbij te overwegen studenten meer mogelijkheden te bieden om praktijkgerichte vaardigheden op te doen, bijvoorbeeld via stages. Ook ziet het panel kansen in verdere aandacht voor gemeenschapsvorming, omdat studenten verschillen in hun gevoel van verbondenheid binnen de faculteit. Daarnaast benadrukt het panel het belang van consequente uitvoering van het taalbeleid, zodat studenten daadwerkelijk de mogelijkheid behouden om in het Nederlands te werken.

Standaard 3 – Toetsing

De bacheloropleiding Religiewetenschappen beschikt over een adequaat en zorgvuldig ingericht systeem van toetsing dat is ingebed in het facultaire toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De opleiding maakt vooral gebruik van schriftelijke toetsvormen, aangevuld met presentaties en creatieve opdrachten, die goed aansluiten bij de leerdoelen en door studenten worden gewaardeerd vanwege variatie en formatieve feedback; het panel ziet daarbij als aandachtspunt dat de beoordeling van niet-traditionele toetsvormen verder kan worden gestandaardiseerd. De kwaliteitsborging is stevig ingericht met kwaliteitseisen, peerreview, het vierogenprincipe en toets- en scriptiesteekproeven, waarbij de examencommissie een proactieve rol vervult in toezicht, opvolging en kalibratiesessies. Voor de bachelorscriptie geldt een aangescherpte beoordelingsprocedure met rubrics, onafhankelijke beoordeling en inzet van een derde beoordelaar bij grote verschillen, al vraagt de structureel hoge beoordeling van scripties om voortzetting van kalibratie en verdere aanscherping van weging en eventuele knock-outcriteria. De aandacht voor ethische aspecten en data-ethiek is goed geborgd via verplichte Research Data Management-plannen en samenwerking tussen examencommissie en Ethische Commissie, terwijl processen verder kunnen worden geformaliseerd. Rond generatieve AI zijn richtlijnen en maatregelen aanwezig, waaronder een stappenplan bij vermoedens van AI-fraude, maar het panel acht een toekomstgerichte visie op AI wenselijk.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van bachelorscripties beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten zorgvuldig onderzoek verrichten binnen een breed spectrum aan religiewetenschappelijke thema's, met een heldere methodologische uitwerking en aandacht voor actuele en diverse maatschappelijke vraagstukken. Het panel concludeert dat het vereiste bachelorniveau wordt gerealiseerd. Alumni stromen door naar vervolgonderwijs of komen terecht in sectoren als onderwijs, gezondheidszorg, overheid en

wetenschap, waarbij circa 90% van de afgestudeerden die beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt een functie op minimaal hbo-niveau vindt. Zij waarderen de analytische en inhoudelijke vaardigheden die zij tijdens de opleiding hebben ontwikkeld. Het panel is positief over deze brede uitstroom en adviseert om de arbeidsmarktmonitoring frequenter uit te voeren om actuele gegevens te waarborgen.

Masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen biedt een breed en specialistisch programma met vijf onderscheiden tracks, waarin studenten zich verdiepen in thema's als religie en pluralisme, conflict, erfgoed, antropologie en geestelijke verzorging. Het panel waardeert deze inhoudelijke diversiteit en de aansluiting op actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied. De track Geestelijke Verzorging is sterk uitgewerkt, met expliciete beroepsgerichte leerresultaten en een duidelijke verbinding met de standaarden van de VGVZ en SKGV; voor de overige tracks ziet het panel ruimte voor verdere profilering. Studenten ontwikkelen zich binnen de opleiding tot academisch gevormde professionals die complexe religieuze en maatschappelijke vraagstukken zelfstandig en kritisch kunnen analyseren en zijn goed voorbereid op een breed scala aan uitstroommogelijkheden. Afgestudeerden kunnen onder meer doorstromen naar de master Leraar Godsdienst en Levensbeschouwing, de onderzoeksmaster en PhD-routes, evenals functies in beleid, onderzoek, zorg, NGO's en culturele instellingen. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij nationale en internationale kaders en combineren academische, onderzoeksgerichte en professionele competenties. Het panel acht de leerresultaten passend bij het masterniveau, maar adviseert enkele professionele competenties explicieter te formuleren en aanvullende leerresultaten te ontwikkelen voor de niet-beroepsgerichte tracks. Het panel is positief over de bestaande contacten met belanghebbenden, waaronder de Raad van Advies en alumni, en ziet kansen om de verbinding met het vakgebied verder te versterken door het alumnioverleg structureler vorm te geven.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het mastercurriculum (60 EC) is stevig en logisch opgebouwd, met in elke track een duidelijke combinatie van verdiepende, disciplinaire en onderzoeksgerichte modules, aangevuld met keuzeruimte waarmee studenten hun profiel kunnen verbreden. De verplichte stage en scriptie vormen een samenhangend traject waarin studenten worden voorbereid op zowel academische als professionele contexten. Het panel waardeert de stappen die de opleiding onderneemt om meer kruisbestuiving te realiseren tussen de track Geestelijke Verzorging en de overige tracks. Studenten waarderen de kleinschaligheid van de opleiding en de variatie in werkvormen. De diversiteit in studentenpopulatie leidt tot uiteenlopende perspectieven en rijke dialogen en de opleiding onderneemt duidelijke maatregelen om verschillen in kennis en vooropleiding te overbruggen. De studiebegeleiding is toegankelijk en breed georganiseerd, met een betrokken en benaderbaar docententeam en ondersteunend personeel. Het docententeam is

bovendien deskundig, internationaal samengesteld en sterk academisch ingebed en weet onderwijs en onderzoek overtuigend te verbinden.

Het panel ziet daarnaast enkele aandachtspunten. De stage wordt breed gewaardeerd, maar in de diverse tracks, met uitzondering van de track Geestelijke Verzorging, verloopt het vinden en regelen van stages relatief informeel; het panel beveelt dan ook aan om voor die tracks procedures te ontwikkelen, zodat alle studenten – inclusief internationale – goed toegang hebben tot passende stageplekken. Ook ziet het panel kansen in verdere aandacht voor gemeenschapsvorming, omdat masterstudenten die elders hun bachelor hebben gevolgd niet altijd vanzelf aansluiting vinden. Daarnaast benadrukt het panel het belang van consequente uitvoering van het taalbeleid, zodat studenten binnen Engelstalige vakken daadwerkelijk de mogelijkheid behouden om in het Nederlands te werken. Tot slot adviseert het panel genomen maatregelen rondom studeerbaarheid nauwgezet te monitoren, gezien de relatief lage rendementen en de variatie in werkdruk tussen vakken.

Standaard 3 – Toetsing

De masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is ingebed in het facultaire toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De opleiding maakt gebruik van wekelijkse opdrachten, presentaties, papers en stagebeoordelingen die goed aansluiten bij de leerdoelen, terwijl het panel kansen ziet om de beoordeling van niet-traditionele toetsvormen verder te standaardiseren. De kwaliteitsborging is zorgvuldig ingericht met kwaliteitseisen, peerreview, het vierogenprincipe en toets- en scriptiesteekproeven, waarbij de examencommissie actief toezicht houdt, verbetermaatregelen borgt en kalibratiesessies organiseert, ook voor stages. Voor de masterscriptie geldt een aangescherpte beoordelingsprocedure met rubrics, onafhankelijke beoordeling en inzet van een derde beoordelaar bij grote verschillen; de structureel hoge scriptiecijfers vragen volgens het panel om voortzetting van kalibratie en verdere aanscherping van weging en eventuele knock-outcriteria. De aandacht voor ethische aspecten en data-ethiek is goed geborgd via verplichte Research Data Management-plannen en nauwe samenwerking tussen examencommissie en Ethische Commissie, al ziet het panel mogelijkheden om processen verder te formaliseren. Rond generatieve AI zijn richtlijnen en maatregelen aanwezig, waaronder een stappenplan bij vermoedens van AI-fraude, maar het panel acht een toekomstgerichte visie op AI wenselijk waarin AI structureel wordt geïntegreerd in onderwijs en toetsing.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van masterscripties beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten relatief zelfstandig onderzoek verrichten met een stevige academische basis, een zorgvuldige methodologische aanpak en duidelijke betrokkenheid bij actuele en diverse maatschappelijke, theologische en religieuze vraagstukken. Het panel concludeert dat het vereiste masterniveau wordt gerealiseerd. Alumni vinden

doorgaans binnen een jaar werk op minimaal hbo-niveau in sectoren als educatie, overheid, internationale betrekkingen, NGO's en – voor de track Geestelijke Verzorging – in onder andere de gezondheidszorg. Zij waarderen de koppeling tussen theorie en praktijk in de gevolgde opleiding, mede dankzij de verplichte stage. Het panel is positief over deze brede inzetbaarheid en adviseert om de arbeidsmonitoring frequenter uit te voeren om actuele gegevens te verkrijgen. Het ziet daarnaast meerwaarde in een geformaliseerd alumninetwerk om onderlinge uitwisseling tussen afgestudeerden te faciliteren en verbinding met het werkveld verder te versterken.

Dit overwegende komt het panel tot het advies 'positief' aan de NVAO voor de accreditatie van de bachelor Theologie, bachelor Religiewetenschappen en master Theologie en Religiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen.

De voorzitter en de secretaris van het panel verklaren hierbij dat alle leden van het panel dit rapport hebben bestudeerd en dat zij instemmen met de in het rapport vastgelegde oordelen. Zij bevestigen dat de beoordeling is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen met betrekking tot onafhankelijkheid.

16 februari 2026

Prof. dr. Jos de Kock
(voorzitter)

Laura van Beek MSc
(secretaris)

2. INLEIDING

Procedure

De Rijksuniversiteit Groningen heeft Odion Onderzoek aangewezen om de kwaliteitsbeoordeling van de bachelor Theologie, bachelor Religiewetenschappen en master Theologie en Religiewetenschappen te begeleiden. Deze beoordeling vindt plaats in het kader van de accreditatie van een cluster van opleidingen, namelijk WO Religie en Theologie. De 23 opleidingen in dit cluster worden aangeboden door acht verschillende instellingen, te weten de Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Tilburg University, Theologische Universiteit Apeldoorn, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden en Vrije Universiteit Amsterdam. Vanuit Odion Onderzoek traden Laura van Beek MSc en drs. Marjolein Boessenkool op als clustercoördinator.

De beoordeling is uitgevoerd aan de hand van de procedures en standaarden van het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van de NVAO (Staatscourant 2024, nr. 6405). De opleidingen binnen het cluster Religie en Theologie zijn bestaande opleidingen, en zeven betrokken instellingen beschikken over een erkenning instellingstoets kwaliteitszorg. Omdat de Theologische Universiteit Apeldoorn niet over een erkenning instellingstoets kwaliteitszorg beschikt, is hier het uitgebreide NVAO-beoordelingskader met zes standaarden gehanteerd.

In overleg met de opleidingen heeft Odion Onderzoek een panel van peers (visitatiepanel) samengesteld dat de opleidingsbeoordeling van de bachelor Theologie, bachelor Religiewetenschappen en master Theologie en Religiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen heeft uitgevoerd:

- Prof. dr. Jos de Kock (voorzitter), rector en hoogleraar Praktische Theologie, Evangelische Theologische Faculteit (ETF) Leuven;
- Prof. dr. Annemie Dillen (panellid), gewoon hoogleraar pastoraaltheologie en empirische theologie en vice-decaan onderwijs Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, KU Leuven;
- Prof. dr. Thijl Sunier (panellid), emeritus hoogleraar antropologie van religie, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. Ernst van den Hemel (panellid), senior onderzoeker etnologie en bijzonder hoogleraar Religie in Erfgoed en Populaire Cultuur, Meertens Instituut en Universiteit Utrecht;
- Nasreen Javanjoo MA (studentlid), afgestudeerd masterstudent Religious Studies, Universiteit Leiden.

Het panel werd ondersteund door Laura van Beek MSc, als procescoördinator en secretaris, en Tom de Wit MSc als tweede secretaris. Beiden zijn gecertificeerd secretaris volgens het NVAO-register. De NVAO heeft het verantwoordingsformulier voor de panelsamenstelling beoordeeld en geconstateerd dat het panel voldoet aan de vereiste deskundigheden. Daarnaast hebben de panelleden, de instelling en de

secretaris schriftelijk verklaard dat het panel en de secretaris hun taken onafhankelijk zullen uitvoeren. Op 3 oktober 2025 heeft de NVAO ingestemd met de voorgedragen panelsamenstelling.

Voorafgaand aan het beoordelingsproces hebben de voorzitters een training gevolgd over het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (2024) van de NVAO. De clustercoördinator en de secretaris van het eerste bezoek hebben met de voorzitters de standaarden, procedures en verantwoordelijkheden doorgenomen, conform het 'Profiel van de voorzitter' (NVAO 2016) en de richtlijnen uit de NVAO-training 'Train de voorzitter'. De overige panelleden zijn in een clusterbrede startvergadering geïnstrueerd en geïnformeerd door de clustercoördinator en de voorzitters over de inhoud en intentie van het beoordelingskader, en de procedure, werkwijze en planning binnen het cluster.

Voorafgaand aan het locatiebezoek stuurden de opleidingen een lijst met recent afgestudeerden naar de secretaris. De panelvoorzitter selecteerde in overleg met de secretaris 15 eindwerken per opleiding. Hierbij is rekening gehouden met de spreiding van eindcijfers, beoordelaars, en indien van toepassing, varianten en tracks. Het panel heeft de selectie eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd. Het panel beoordeelde de eindwerken volgens de NVAO-richtlijn voor de bestudering eindwerken (Uitvoeringsregels, september 2025). Een overzicht van het bestudeerde materiaal is opgenomen in bijlage 5.

Het panel heeft het zelfevaluatie-rapport van de opleidingen en de overige documentatie bestudeerd. Vervolgens hebben de panelleden hun eerste indrukken geformuleerd en met de secretaris gedeeld. De secretaris heeft deze gebundeld en de compilatie gedeeld met het panel. Tijdens een voorbereidende vergadering op 4 november 2025 hebben de panelleden hun eerste indrukken besproken en belangrijke gespreksonderwerpen vastgesteld voor het locatiebezoek.

Medewerkers en studenten van de beoordeelde opleidingen zijn vooraf door de instelling geïnformeerd over de mogelijkheid om vertrouwelijk met het panel te spreken. Zij konden zich hiervoor aanmelden bij de secretaris. Op de dag van de voorbereidende vergadering was een open spreekuur gepland voor aangemelde deelnemers. Het panel heeft geen reacties ontvangen, waardoor het open spreekuur is komen te vervallen.

Op 12 en 13 november 2025 bracht het panel een bezoek aan de faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij in Groningen. Het concept bezoekprogramma met representatieve gesprekspartners is door de opleidingen voorgelegd aan de voorzitter en secretaris. Informatie over de invulling van het locatiebezoek is beschreven in bijlage 4.

Aan het eind van het locatiebezoek heeft het panel een onafhankelijk oordeel gevormd over de opleiding, op basis van de vier standaarden van het beoordelingskader voor accreditatie van bestaande opleidingen van de NVAO (2024). De voorzitter heeft de belangrijkste conclusies mondeling gedeeld. Het ontwikkelgesprek vond plaats tijdens het locatiebezoek en hiervan is een apart verslag opgesteld, vastgesteld door de panelvoorzitter.

Dit eindrapport bevat een systematische weergave van de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. De secretaris heeft na het bezoek een conceptversie opgesteld en deze aan de panelleden voorgelegd. Op basis van hun opmerkingen is het rapport in overleg met de voorzitter aangepast. Vervolgens is het conceptrapport naar de faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. Na verwerking van eventuele correcties is het rapport gefinaliseerd en goedgekeurd door de voorzitter.

Instelling

De Rijksuniversiteit Groningen is een publiek gefinancierde universiteit met ruim 4.200 fte wetenschappelijk personeel en ongeveer 33.000 studenten. De instelling omvat 11 faculteiten, 9 graduate schools en meer dan 45 bachelor- en 120 masteropleidingen. Stevig verankerd in Noord-Nederland richt de universiteit zich nadrukkelijk op interdisciplinair onderzoek en biedt zij studenten uitgebreide mogelijkheden om deel te nemen aan internationale programma's en samenwerkingsverbanden. In het strategisch plan *Making Connections. Strategisch Plan Rijksuniversiteit Groningen 2021–2026* ligt de nadruk op interdisciplinariteit, maatschappelijke impact en talentontwikkeling.

De faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij, met ongeveer 230 studenten, bestudeert religie als een maatschappelijke factor en cultureel fenomeen. Naast bachelor- en masteropleidingen, kent de faculteit een tweejarige research master (120 EC), waaronder ook een Erasmus Mundus specialisatie valt. De research master valt onder de verantwoordelijkheid van de Graduate School. Daarnaast biedt de faculteit postacademisch onderwijs aan. Het bestuur is in handen van het faculteitsbestuur en het onderwijs is ondergebracht in drie vakgroepen, die tevens als onderzoeksgroepen fungeren: *Jewish, Christian, and Islamic Origins*, *Comparative Study of Religion*, en *Christianity and the History of Ideas*.

Opleidingen

De bacheloropleiding Theologie beoogt studenten breed op te leiden tot academici met kennis van en inzicht in joodse, christelijke en islamitische tradities, hun diversiteit, dynamiek, onderlinge interactie en wisselwerking met de omringende cultuur. Kernaspecten van de theologie, zoals praktische en systematische theologie, staan hierbij centraal, terwijl het programma tevens in dialoog staat met de religiewetenschappen. Sinds 2012 werkt de opleiding samen met de Protestantse Theologische Universiteit (PThU), die binnen de bachelor een keuze-traject van 45 EC aanbiedt (het PThU-traject). De

opleiding als geheel bereidt studenten voor op een verdere studieloopbaan in binnen- of buitenland, evenals op functies waarin academische kennis van theologie en het vermogen om een standpunt te bepalen over theologische kwesties noodzakelijk zijn.

De bacheloropleiding Religiewetenschappen stelt de bestudering van diverse wereldreligies in uiteenlopende contexten vanuit verschillende disciplinaire perspectieven centraal en heeft tot doel studenten kritisch academisch te vormen en breed te scholen op het terrein van de religiewetenschap. Vanaf het begin van de opleiding worden onderzoeksvaardigheden, met een nadruk op sociaalwetenschappelijke en historische benaderingen, toegepast. Afgestudeerden zijn voorbereid op een verdere studieloopbaan aan een Nederlandse of buitenlandse universiteit, of op functies waarin academische kennis van religiewetenschap noodzakelijk is.

De masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen heeft tot doel studenten kritisch academisch te vormen en specialistisch te scholen in een themagebied binnen het veld van de theologie en religiewetenschap, waarbij vijf tracks centraal staan (*Religion and Pluralism: Ancient and Modern*, *Religion, Conflict and Globalization*, *Heritage and Religion*, *Geestelijke Verzorging* en *Anthropology of Religion and Culture*). De opleiding bereidt studenten voor op de uitoefening van maatschappelijke functies in binnen- en buitenland of op een verdere wetenschappelijke loopbaan aan een universiteit. Afgestudeerden kunnen zelfstandig en kritisch reflecteren op vraagstukken, debatten en onderzoek binnen hun deelgebied en positie bepalen in debatten over de rol van religie in de samenleving.

De administratieve gegevens van de opleidingen en de instelling zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit rapport.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

In 2019 vond de vorige accreditatie van de bachelor Theologie, bachelor Religiewetenschappen en master Theologie en Religiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen plaats. Destijds werden de opleidingen positief beoordeeld. Sindsdien zijn op meerdere punten aanpassingen doorgevoerd. Per studiejaar 2025-2026 zijn curriculumwijzigingen ingevoerd, die mede het gevolg zijn van bezuinigingen en primair gericht zijn op de studeerbaarheid en inhoud van de programma's. Binnen de **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** hebben zich daarnaast enkele wijzigingen voorgedaan in de tracks, onder meer wegens beperkte studenteninstroom. Vanaf het academisch jaar 2022-2023 zijn de twee specialisaties binnen de track *Religion, Health and Wellbeing* omgevormd tot afzonderlijke tracks: *Geestelijke Verzorging* en *Werk en Zingeving*. De track *Geestelijke Verzorging* bestaat sindsdien in deze vorm nog steeds, terwijl de track *Werk en Zingeving* in 2024-2025 is beëindigd. De track *Religion, Ethics and Diversity* is in 2022-2023 beëindigd. In 2025-2026 is daarnaast de nieuwe mastertrack *Anthropology of Religion and Culture* gestart.

Het beoordelingsrapport uit 2019 bevatte enkele aanbevelingen van het toenmalige panel. Voor alle opleidingen betroffen deze het benadrukken van het academische en maatschappelijke belang van theologie en religiewetenschappen, het stimuleren van meertaligheid, het verbeteren van de beoordelingsprocedure van scripties en het structureel betrekken van alumni bij het behoud en de verbetering van de onderwijskwaliteit. Voor de **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** gold daarnaast de aanbeveling om het instroomniveau van studenten met verschillende studieachtergronden te monitoren. Het huidige panel heeft onderzocht hoe de opleidingen deze aanbevelingen hebben opgepakt en dit tijdens het locatiebezoek besproken. Het panel constateert dat alle aanbevelingen op adequate wijze zijn opgevolgd. Dit wordt verder toegelicht bij de betreffende standaarden.

3. OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleidingen en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen en overwegingen

Profiel faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij

Het panel constateert dat de faculteit sinds de vorige visitatie in 2019 nadrukkelijker het academische en maatschappelijke belang van theologie en religiewetenschappen binnen de universiteit en de samenleving heeft onderstreept en daarmee de aanbeveling van het vorige panel adequaat heeft opgevolgd. De naam van de *Faculteit Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap* werd gewijzigd naar *Faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij*, waarmee de brede relevantie van onderwijs en onderzoek binnen de Rijksuniversiteit Groningen wordt benadrukt. De faculteit onderscheidt zich door haar onafhankelijke karakter, dat tot uitdrukking komt in het ontbreken van binding aan een specifieke religieuze traditie of denominatie. Religie wordt binnen de faculteit geanalyseerd en geduid als maatschappelijk en cultureel fenomeen, in uiteenlopende contexten zoals de politiek, samenlevingsopbouw en conflictsituaties en verschillende domeinen zoals de ethiek en zingeving. Het panel ziet hierin een duidelijke visie en beschouwt dit als onderscheidend kenmerk van de RUG: binnen een openbare universiteit worden zowel Theologie als Religiewetenschappen aangeboden. Dit leidt tot een breed en complementair onderwijsaanbod dat door docenten en studenten positief wordt gewaardeerd. Ondanks hun gevarieerde achtergronden ontwikkelen studenten een gezamenlijk perspectief binnen de faculteit. Het management benadrukt dat de open positie van de RUG samenwerking met externe partners, zoals de PThU in de **bachelor Theologie**, mogelijk maakt, terwijl tegelijkertijd een eigen profiel behouden blijft.

Het panel is positief over de samenwerking tussen Theologie en Religiewetenschappen en beschouwt dit als een sterk punt van de faculteit. Het panel constateerde in eerste instantie dat er inhoudelijke overlap bestaat tussen beide bacheloropleidingen, waardoor de onderlinge differentiatie niet altijd direct zichtbaar is. Studenten weten dit onderscheid echter goed te verwoorden: zij geven aan dat beide opleidingen zich richten op meerdere religies, maar dat **Religiewetenschappen** dit in eerste instantie doet vanuit een breed maatschappelijk en cultureel perspectief, waarbij ook andere disciplines zoals antropologie en sociologie worden betrokken. **Theologie** richt zich volgens de studenten daarentegen in de eerste plaats op bronteksten, tradities en theologische debatten. Het panel concludeert dat studenten hiermee een helder beeld hebben van de inhoudelijke focus en de centrale visies van beide opleidingen, en oordeelt dat de samenwerking en differentiatie tussen de opleidingen op een positieve wijze tot uitdrukking komen.

Daarnaast heeft het panel aandacht besteed aan de vraag hoe positionaliteit en reflexiviteit op de eigen positie en achtergrond van studenten in de opleidingen zijn verankerd. Het management benadrukt dat een open houding niet betekent dat studenten geen perspectief innemen, maar dat zij leren kritisch te denken zonder vooraf een bepaalde levensbeschouwelijke kleur te kiezen. Studenten brengen hun eigen achtergrond mee in wetenschappelijk onderzoek en worden actief gestimuleerd om te reflecteren op hun positie en de standpunten die zij innemen (zie standaard 2). Ook de samenwerking met externe partners, zoals de PThU, draagt bij aan het verbreden van de eigen blik. Het panel waardeert dat deze reflexieve houding expliciet onderdeel is van het onderwijs en dat de opleidingen erin slagen een vruchtbare combinatie van binnen- en buitenperspectief te realiseren.

Bachelor Theologie

De bacheloropleiding Theologie (180 EC) is een brede, openbare opleiding waarin de joodse, christelijke en islamitische tradities centraal staan. Studenten verwerven kennis en inzicht in de ontstaansgeschiedenis en bronteksten van deze religies, met bijzondere aandacht voor de geschiedenis van het christendom. Kerndisciplines, zoals de bijbelwetenschappen, vormen de inhoudelijke pijlers. De opleiding staat in dialoog met de bachelor Religiewetenschappen en betreft daarmee maatschappelijke vraagstukken en diverse onderzoeksmethoden. Studenten kunnen de opleiding volgen met of zonder Grieks (15 EC) en kiezen veelal voor het PThU-traject (45 EC), dat sinds 2012 deel uitmaakt van het programma door samenwerking met de PThU (zie standaard 2). Hierin is bijvoorbeeld aandacht voor praktische theologie en systematische theologie. Het panel ziet hierin een duidelijk geprofileerde bacheloropleiding en waardeert de mogelijkheid tot het volgen van het PThU-traject. Studenten omschrijven het profiel als uniek en breed, en ervaren de samenwerking met de PThU binnen een openbare instelling als onderscheidend.

Bachelor Religiewetenschappen

De bacheloropleiding Religiewetenschappen (180 EC) richt zich op de bestudering van diverse religies in uiteenlopende contexten vanuit verschillende disciplinaire invalshoeken. Naast jodendom, christendom en islam komen ook hindoeïsme en boeddhisme aan bod. Studenten analyseren religieuze ideeën en praktijken vanuit historisch, antropologisch, sociologisch, psychologisch, wijsgerig en ethisch perspectief en leren onderzoeksvaardigheden toepassen om religieuze fenomenen te bestuderen. Het panel waardeert de sterke aandacht voor maatschappelijke relevantie en actuele vraagstukken, zoals klimaatverandering, en ziet dat de opleiding niet alleen vaardigheden maar ook disciplinaire en interdisciplinaire kennis borgt. Studenten benadrukken dat zij de breedte van de opleiding en de variatie aan onderwerpen zeer waarderen.

Uitstroomperspectieven bacheloropleidingen

Afgestudeerden van de bacheloropleidingen Theologie en Religiewetenschappen beschikken over brede academische kennis en vaardigheden die hen zowel toegang geven tot vervolgopleidingen als tot de arbeidsmarkt. Een belangrijke mogelijke vervolgstap is de master *Theologie en Religiewetenschappen* aan de RUG, waarin studenten hun kennis verder verdiepen. Voor studenten die de mastertrack *Geestelijke Verzorging* willen volgen, geldt dat de minor Geestelijke Verzorging (30 EC) in de bacheloropleiding moet zijn afgerond. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om de tweejarige facultaire onderzoeksmaster *Theology and Religious Studies* te volgen, waarvoor als toelatingseis geldt dat studenten minimaal een 7,5 hebben behaald voor bachelorvakken in het tweede en derde jaar en de scriptie. Voor studenten die het PThU-traject hebben gevolgd binnen de **bachelor Theologie**, vormt de driejarige masteropleiding *Predikantschap* van de PThU een logische vervolgstap.

Naast vervolgopleidingen kunnen afgestudeerden ook direct de arbeidsmarkt betreden. Zij kunnen onder meer juniorfuncties bekleden op het terrein van cultuur, media, politiek en ontwikkelingssamenwerking. Studenten die binnen hun keuzeruimte de educatieve minor (30 EC) hebben afgerond, verkrijgen bovendien een beperkte tweedegraads lesbevoegdheid en kunnen als docent Godsdienst en Levensbeschouwing aan de slag.

Het panel concludeert dat de uitstroombmogelijkheden van beide bacheloropleidingen helder en divers zijn. Daarbij ziet het panel dat de **bachelor Theologie** zich onderscheidt door de doorstroom naar het PThU-traject, terwijl de **bachelor Religiewetenschappen** zich kenmerkt door een brede maatschappelijke oriëntatie. Hoewel in het studentenhoofdstuk van de **bachelor Religiewetenschappen** beschreven staat dat de uitstroombmogelijkheden niet altijd duidelijk zijn voor studenten, verneemt het panel tijdens gesprekken dat studenten een duidelijk beeld hebben van hun perspectieven in zowel vervolgopleidingen als functies in het beroepenveld. Dit stemt het panel positief.

Master Theologie en Religiewetenschappen

De masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen (60 EC) is een specialistische opleiding die studenten academisch vormt en hen de mogelijkheid biedt zich te verdiepen in een specifiek themagebied binnen het vakgebied van theologie en religiewetenschappen. De masteropleiding bestaat momenteel uit vijf tracks: 1. *Religion and Pluralism: Ancient and Modern*, 2. *Religion, Conflict and Globalization*, 3. *Heritage and Religion*, 4. *Geestelijke Verzorging* en 5. *Anthropology of Religion and Culture*¹.

- De track *Religion and Pluralism: Ancient and Modern* stelt de bestudering van de relaties binnen en tussen jodendom, christendom en islam in vooral de klassieke en laat-klassieke wereld centraal.

¹ Omdat de track *Anthropology of Religion and Culture* pas sinds academisch jaar 2025 – 2026 wordt aangeboden, zijn er hierover te weinig informatie en ervaringen beschikbaar en komt deze track daarom niet nader aan bod in dit beoordelingsrapport.

- *Religion, Conflict and Globalization* bestudeert de complexe relatie tussen religie, conflict en vredesopbouw in connectie met processen van globalisering en doet dit vanuit politicologische, sociologische en antropologische perspectieven.
- In de track *Heritage and Religion* staat de interdisciplinaire bestudering van materieel en immaterieel erfgoed en de omgang daarmee in vooral Europa centraal, waarbij religiewetenschappelijke, cultuurhistorische en politiek-wetenschappelijke perspectieven worden gehanteerd.
- In de track *Geestelijke Verzorging* worden studenten opgeleid tot geestelijk verzorger en staan onder meer zingeving en een breed scala aan levensbeschouwelijke bronnen centraal. Deze track bouwt direct voort op de minor Geestelijke Verzorging (30 EC) voor studenten met een bacheloropleiding Theologie of Religiewetenschappen en de premaster Geestelijke Verzorging (60 EC) voor studenten zonder deze vooropleiding.

Het panel ziet hiermee duidelijke, diverse en relevante mastertracks die onder de brede paraplu van Theologie en Religiewetenschappen vallen. Tegelijkertijd constateert het dat de track Geestelijke Verzorging sterker en concreter is uitgewerkt dan de overige tracks, met nadere beoogde leerresultaten en een stevig curriculum (zie standaard 2). Het panel ziet meerwaarde in een duidelijke profilering van ook de andere tracks.

Uitstroomperspectieven masteropleiding

De masteropleiding bereidt studenten voor op maatschappelijke functies in binnen- en buitenland en op een verdere academische loopbaan. Afgestudeerden kunnen doorstromen naar de eenjarige master *Leraar Godsdienst en Levensbeschouwing*, een PhD-traject of de onderzoeksmaster *Theology and Religious Studies*. Voor toelating tot de onderzoeksmaster geldt dat studenten minimaal 20 van de 30 EC onderwijsvakken van de master moeten hebben afgerond en daarvoor gemiddeld een 7,5 behaald.

Daarnaast biedt de masteropleiding een brede basis voor academische functies in bestuur, beleid, onderzoek, advies, begeleiding en communicatie. Afgestudeerden kunnen aan het werk in uiteenlopende sectoren op de (inter)nationale arbeidsmarkt, zoals (semi)overheden, NGO's, mediaorganisaties, onderzoeks- en kenniscentra, zorginstellingen en maatschappelijke en culturele organisaties. Studenten van de track Geestelijke Verzorging benadrukken dat hun uitstroommogelijkheden breed zijn: zij kunnen in verschillende werkvelden van de geestelijke verzorging terecht, waaronder ziekenhuizen, GGZ, ouderenzorg, justitie en defensie. Daarnaast kunnen zij ook in kerkelijke contexten aan de slag. Het panel waardeert deze brede en maatschappelijk relevante uitstroomperspectieven.

Beoogde leerresultaten

De algemene doelstellingen en profielen van de twee bacheloropleidingen en de masteropleiding zijn vertaald naar de beoogde leerresultaten (zie bijlage 2), gebaseerd op de Dublindescriptoren. Deze

beoogde leerresultaten combineren academische en onderzoeksgerichte competenties met professionele en beroepsgerichte vaardigheden. Afgestudeerden van de **bachelor Theologie** onderscheiden zich door hun vermogen om theologie interdisciplinair te plaatsen binnen sociale en geesteswetenschappen, kritisch te reflecteren op de relatie tussen religie, mens en maatschappij en fundamentele filosofische en ethische vraagstukken te analyseren. Afgestudeerden van de **bachelor Religiewetenschappen** analyseren religieuze, maatschappelijke en culturele verschijnselen vanuit meerdere disciplinaire perspectieven, formuleren probleemstellingen en dragen oplossingsrichtingen aan. Afgestudeerden van de **master Theologie en Religiewetenschappen** zijn academische professionals die zelfstandig en kritisch reflecteren op vraagstukken, debatten en onderzoek binnen hun deelgebied, en een onderbouwde positie innemen in discussies over de rol van religie in de samenleving.

De beoogde leerresultaten sluiten aan bij het Domeinspecifieke Referentiekader (2018) en zijn voor de **bacheloropleidingen** aangevuld met specifieke accenten van de Groningse opleidingen, zoals de nadruk op religie en cultuur. Voor de **bachelor Theologie** is daarnaast een aanvullend beoogd leerresultaat geformuleerd voor studenten die het PThU-traject volgen; voor de **bachelor Religiewetenschappen** is een leerresultaat toegevoegd dat het in combinatie toepassen van kennis en inzicht van de verschillende disciplines op diverse thema's benadrukt. Daarnaast is aansluiting gezocht bij internationale standaarden voor academische opleidingen, waaronder de *Quality Assurance Agency for Higher Education* (QAA) subject benchmark statement (2022) voor Theology and Religious Studies en de standaarden van de *Association of Professional Chaplains* voor de mastertrack Geestelijke Verzorging.

Het panel oordeelt dat de beoogde leerresultaten duidelijk en doordacht zijn geformuleerd en goed aansluiten bij nationale en internationale kaders. Zij reflecteren adequaat het beoogde bachelor- en masterniveau en richten zich op zowel academische als professionele vaardigheden. Het panel merkt echter op dat academische competenties sterk op de voorgrond staan en ziet kansen om enkele professionele competenties explicieter te formuleren. Het panel waardeert daarnaast de aanvullende beoogde leerresultaten voor de track Geestelijke Verzorging in de **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** en het PThU-traject in de **bachelor Theologie**. Het ziet echter kansen om ook aanvullende beoogde leerresultaten te formuleren voor de overige mastertracks en het reguliere bachelorprogramma om de profilering verder te versterken.

Het panel constateert dat de beoogde leerresultaten van beide bacheloropleidingen expliciet verwijzen naar meerdere religieuze tradities. In de **bachelor Theologie** gaat het om christendom, jodendom en islam; in de **bachelor Religiewetenschappen** komen ook boeddhisme en hindoeïsme aan bod. Volgens het panel suggereert deze explicitering dat de genoemde tradities evenwichtig zijn opgenomen in de curricula. In de praktijk constateert het panel dat dit niet het geval is. Studenten hebben ruime mogelijkheden om zich te verdiepen in verschillende religieuze tradities en de curricula bieden veel ruimte voor individuele voorkeuren, profilering en specialisatie, hoewel dit in de praktijk vooral vorm

krijgt via keuzevakken en essays. Alle tradities komen verplicht aan bod in de curricula, maar verdere verdieping is facultatief. Voor de **bachelor Theologie** is het christendom als enige traditie structureel verder uitgewerkt, onder meer via meerdere vakken en verplichte brontalen (zie ook standaard 2). Het panel waardeert dat de opleidingen studenten actief stimuleren om religie in de breedste zin van het woord te bestuderen en merkt op dat er meer mogelijkheden zijn dan de drie of vijf tradities die expliciet in de leerresultaten worden genoemd. Op basis hiervan concludeert het panel dat de beoogde leerresultaten geen volledig recht doen aan de onderwijspraktijk. Het beveelt daarom aan om de beoogde leerresultaten van beide **bacheloropleidingen** breder en algemener te formuleren.

Afstemming op vakgebied en beroepenveld

De opleidingen onderhouden nauwe banden met belanghebbenden uit het vakgebied en beroepenveld om actueel en relevant te blijven. Een Raad van Advies, bestaande uit professionals uit de cultuursector, overheid en bedrijfsleven, adviseert het faculteitsbestuur over de relatie tussen de opleidingen en de arbeidsmarkt. Daarnaast spelen alumni een actieve rol als ambassadeurs: zij maken de maatschappelijke relevantie van religiewetenschappelijk en theologisch onderwijs zichtbaar en geven feedback die wordt gebruikt voor de doorontwikkeling van de opleidingen. Het panel waardeert deze betrokkenheid en ziet dat de opleidingen hiermee goed inspelen op de vraag naar afgestudeerden met brede en dynamische kennis van religie en theologie. Tegelijkertijd onderschrijft het panel de ambitie van de faculteit om de alumni-relaties in de periode 2025–2027 verder te structureren en te intensiveren (zie standaard 4), zodat de verbinding met het werkveld op strategische wijze kan worden verdiept.

De **mastertrack Geestelijke Verzorging** is direct verbonden met het beroepenveld, omdat studenten worden opgeleid met een concrete beroepsuitgang. Deze track voldoet aan de beroepsstandaard van de Vereniging van Geestelijke Verzorgeren (VGVZ) en aan de criteria van de Stichting Kwaliteitsregister Geestelijke Verzorging (SKGV) voor initiële opleidingen. Het panel benadrukt dat deze expliciete aansluiting bij de beroepsstandaard de track bijzonder sterk en relevant maakt.

Tot slot constateert het panel dat de opleidingen flexibel inspelen op actuele noden in de samenleving, hetgeen onder meer zichtbaar wordt in de wisseling en vernieuwing van de **mastertracks**. In combinatie met het werkveldoverleg via de Raad van Advies en de samenwerking met de PThU bevestigt dit volgens het panel dat de opleidingen stevig ingebed zijn in zowel het vakgebied als het beroepenveld.

Conclusie

Het panel concludeert dat de faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij een duidelijk en onderscheidend profiel heeft ontwikkeld, waarin theologie en religiewetenschappen in een openbare context worden aangeboden en waarin zowel academische als maatschappelijke relevantie centraal staan. De bachelor- en masteropleidingen zijn inhoudelijk sterk, bieden brede uitstroommogelijkheden en sluiten goed aan bij nationale en internationale kaders en bij het vakgebied en beroepenveld. De beoogde leerresultaten

zijn helder geformuleerd en reflecteren adequaat het vereiste niveau. Tegelijkertijd ziet het panel ruimte voor verbetering door hierin enkele professionele competenties explicieter te formuleren, de profilering van de **mastertracks** verder te versterken en aanvullende beoogde leerresultaten voor de andere tracks dan Geestelijke Verzorging te formuleren, evenals voor de **bachelor Theologie** – buiten het PThU-traject. Daarnaast beveelt het panel de **bacheloropleidingen** aan om de beoogde leerresultaten die gaan over de religieuze tradities breder en algemener te formuleren, zodat deze beter recht doen aan de onderwijspraktijk en de variëteit aan tradities die daarin aan bod komen. Tot slot onderschrijft het panel de inzet van de faculteit om de betrokkenheid van alumni verder te structureren en te intensiveren, zodat de reeds goede aansluiting op het vakgebied en beroepenveld op strategische wijze verder kan worden versterkt.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de opleidingen **voldoen aan standaard 1**, beoogde leerresultaten.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De programma's, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen en overwegingen

Curriculum bacheloropleidingen

De driejarige bacheloropleidingen kennen een duidelijke en herkenbare opbouw, die door het panel positief wordt beoordeeld. Studenten starten in het eerste jaar met een brede oriëntatie waarin zij kennismaken met de kern van hun vakgebied en de bijbehorende academische vaardigheden. In het tweede jaar volgt een fase van verbreding en verdieping, waarin studenten hun kennis uitbreiden en leren verschillende invalshoeken te verbinden. Het derde jaar staat in het teken van vrije keuze en specialisatie en sluit af met de bachelorscriptie. Het panel constateert dat deze structuur studenten een stevig fundament biedt en hen stimuleert om een persoonlijk studierpad te ontwikkelen.

In het eerste semester van het derde jaar beschikken studenten over een keuzeruimte van 30 EC. Zij kunnen kiezen voor een universitaire minor (15 of 30 EC), een facultair keuzevak (15 EC) of een stage (7,5 EC). Daarnaast zijn alternatieve invullingen mogelijk, zoals het volgen van een taal (bijvoorbeeld Koranisch Arabisch), een periode studeren in het buitenland, de educatieve minor Leraar Godsdienst en Levensbeschouwing (30 EC) of de minor Geestelijke Verzorging (30 EC). Voor studenten van de **bachelor Theologie** die het PThU-traject volgen geldt deze keuzeruimte niet; zij vullen dit onderdeel verplicht in met vier PThU-vakken. In het laatste semester kiezen studenten een specialisatie, bestaande uit twee inhoudelijke modules (7,5 EC), een scriptieseminar (5 EC) en de bachelorscriptie (10 EC). Het panel

concludeert dat deze combinatie studenten zowel inhoudelijke verdieping als academische onderzoeksvaardigheden biedt en hen voorbereidt op vervolgstudies of beroepspraktijk.

Vanaf 2025–2026 starten beide curricula met een gezamenlijke module *Inleiding Christendom* en sluiten zij af met een scriptie en een vak wetenschapscommunicatie. Het panel beschouwt dit als een belangrijke stap om de interactie tussen beide opleidingen te vergroten en de samenhang binnen de faculteit te versterken.

Curriculum bacheloropleiding Theologie

Het curriculum biedt studenten een introductie in de belangrijkste deelgebieden van de theologie, waaronder Oude en Nieuwe Testament, systematische vakken en sociale wetenschappen. Daarnaast volgen zij modules taalverwerving Hebreeuws en maken zij kennis met academische vaardigheden, argumentatieleer en ethiek. In het tweede jaar staan onder meer de geschiedenis van het christendom en Grieks geprogrammeerd. Studenten die reeds Grieks hebben gevolgd, kunnen kiezen voor vakken uit de bachelor Religiewetenschappen of voor Koranisch Arabisch. In het laatste deel van het tweede jaar zijn keuzevakken beschikbaar zoals *Religion, Media and Popular Culture*, *Religion and Politics* en *Islam*. In het derde jaar kiezen studenten een specialisatie uit 1. *Jewish, Christian and Islamic Origins*, 2. *Lived Religion* of 3. *Cultural Impact of Religion*.

Het panel acht de inhoudelijke breedte en academische insteek overtuigend. Studenten en alumni waarderen dat zij leren schakelen tussen binnen- en buitenperspectief en met een open blik naar de academie kijken. Alumni benadrukken dat vakken over psychologie en sociologie, religie en boeddhisme hun blik hebben verbreed en dat zij de confessionele kruisbestuiving en aandacht voor heterodoxe stromingen in het curriculum zeer waarderen. Ook zien zij dat de opleiding een belangrijke rol vervult voor kerk en maatschappij; een voorbeeld daarvan is dat theologisch geschoolde kerkelijk werkers, geestelijk verzorgers of voorgangers van betekenis zijn voor aardbevingsslachtoffers.

Een belangrijk en onderscheidend onderdeel van de opleiding is het geïntegreerde PThU-traject (45 EC), bestaande uit zes modules van 7,5 EC. Vier hiervan vallen binnen de keuzeruimte. Daarnaast maakt in het eerste jaar het vak *Psychology and Sociology of Religion*, dat in deze variant in het tweede studiejaar is geprogrammeerd, plaats voor de module *Praktische Theologie*, en in het tweede jaar wordt het keuzevak vervangen door *Dogmatiek*. In het voltijdsprogramma bestaat het traject uit praktische theologie (jaar 1), dogmatiek (jaar 2) en in het derde jaar uit historische theologie, theologische ethiek, interculturele theologie en Bijbelse theologie. Twee PThU-docenten verzorgen bovendien de startmodule *Concepten en Methoden*, die door alle eerstejaarsstudenten Theologie wordt gevolgd.

Het panel is zeer positief over het PThU-traject, dat door circa 75% van de studenten wordt gekozen en hoog wordt gewaardeerd. Het versterkt de verbinding tussen academische theologie en beroepspraktijk.

Tegelijkertijd constateert het panel dat studenten die dit traject volgen minder vrije keuzeruimte hebben, waardoor buitenlandervaringen of minors minder vanzelfsprekend zijn. Het management heeft toegelicht dat dit zorgvuldig is afgewogen en dat studenten geen cruciale kennis missen, omdat vier van de zes PThU-vakken in de vrije ruimte zijn geprogrammeerd en de opleiding zowel een ethische als filosofische insteek behoudt. Sommige studenten verlengen bovendien hun studie om alsnog een buitenlandervaring of minor te volgen. Het panel waardeert deze flexibiliteit en merkt op dat de PThU-vakken ook populair zijn onder studenten die geen vervolgopleiding bij de PThU ambiëren.

Curriculum bachelor Religiewetenschappen

In het eerste jaar oriënteren studenten zich op het eigen karakter van de religiewetenschap ten opzichte van sociale en geesteswetenschappen en maken zij kennis met methoden van religiewetenschappelijk onderzoek. Daarnaast biedt het curriculum een introductie in verschillende religieuze tradities en disciplines. Studenten ontwikkelen academische vaardigheden zoals schrijven, presenteren, ethiek en argumentatieleer. In het eerste semester van het tweede jaar leren zij religieuze verschijningsvormen – rituelen, teksten en sacrale voorstellingen – in uiteenlopende culturele contexten te vergelijken en vanuit verschillende disciplinaire invalshoeken te analyseren. In het tweede semester verdiepen zij zich in de betekenis van religie in politiek, media, seculiere cultuur en de ‘superdiverse’ stad, waarbij een multidisciplinaire benadering centraal staat. In het derde jaar kiezen studenten in het laatste semester een specialisatie uit 1. *Lived Religion* of 2. *Cultural Impact of Religion*. Door de gehele opleiding loopt een methodische leerlijn die begint bij de eerstejaarsmodule *Concepten en Methoden 1* en doorloopt tot het scriptieseminar en de bachelorscriptie in het derde jaar.

Het panel waardeert de brede en multidisciplinaire insteek van de opleiding. Studenten krijgen een stevige basis in bronnen, geschiedenissen en praktijken van religieuze tradities, gecombineerd met methodische en academische vaardigheden. Hoewel de eerste twee studiejaar grotendeels vastliggen, ervaren zij binnen individuele vakken ruimte om eigen interesses te volgen. Volgens het panel helpt deze flexibiliteit, samen met de brede opzet van het programma, studenten zich te oriënteren op persoonlijke voorkeuren en toekomstplannen. Daarmee bereidt de opleiding hen goed voor op vervolgstudies en uiteenlopende maatschappelijke functies.

Curriculum master Theologie en Religiewetenschappen

In het eerste semester volgen studenten onderwijseenheden van 5 of 10 EC. Elke track bevat een verplichte introductiemodule en een onderzoeksmodule waarin de stage en scriptie worden voorbereid. Daarnaast is er ruimte voor keuzevakken, waarbij studenten tot 15 EC kunnen volgen bij andere tracks (uitgezonderd Geestelijke Verzorging). In het tweede semester staan de verplichte stage (10 EC) en de scriptie (20 EC) centraal. Voor de track Geestelijke Verzorging geldt een beroepsvoorbereidende stage van 15 EC, die al in het eerste semester start.

In de track *Religion and Pluralism: Ancient and Modern* volgen studenten vakken over religie, pluralisme en politiek in de Grieks-Romeinse wereld, apocalyptiek in christendom en islam, de verhouding tussen moslims en niet-moslims in de vroege islam en de receptie van religieuze teksten. In *Religion, Conflict and Globalization* maken zij kennis met theoretische benaderingen van religie, conflict en globalisering en verdiepen zich in keuzevakken over migratie, gender en mensenrechten. *Heritage and Religion* richt zich op religieus erfgoed en identiteit, met keuzevakken over materiële religie en musea. In *Geestelijke Verzorging* staan vakken centraal over rollen en methoden in de geestelijke verzorging en religie en psychopathologie, ingebed in drie leerlijnen: een academische, een professionele en een levensbeschouwelijke, die samen doorlopen van premaster tot mastertrack.

Het panel constateert dat het master curriculum stevig en logisch is opgebouwd, met een goede balans tussen verdiepende, disciplinaire en onderzoeksgerichte modules enerzijds, en verbredende keuzeruimte anderzijds. Studenten ervaren deze keuzeruimte als positief, wat het panel onderschrijft. Studenten benadrukken dat de opleiding sterk inspeelt op actuele maatschappelijke thema's, zoals geopolitiek en radicalisering, en dat docenten hen actief stimuleren hun academische ambities te realiseren. Alumni van de mastertrack Geestelijke Verzorging waarderen daarnaast de combinatie van wetenschappelijke disciplines (zoals psychologie en sociologie) en beroepsgerichte vaardigheden (onder meer gesprekstechnieken, moreel beraad, beleidsadvisering). Zij zien veel meerwaarde in de drie leerlijnen, die elkaar aanvullen en kruisbestuiving bevorderen.

Wel is het panel nieuwsgierig naar de positionering van de track Geestelijke Verzorging, gezien onder meer de langere stage en intensievere begeleiding. Het management erkent het bijzondere karakter van deze track, waarin beroepseisen sterk verankerd zijn. Hoewel het panel dit passend vindt, verneemt het uit gesprekken met docenten en studenten dat er in het verleden weinig uitwisseling was tussen de tracks onderling en in het bijzonder tussen de track Geestelijke Verzorging en de overige tracks. Hier is mogelijk meer relevante kruisbestuiving mogelijk. In het nieuwe curriculum (2025–2026) is volgens het management expliciet ruimte gemaakt voor synergie in verbredende vakken. Voorbeelden zijn het vak *Psychopathologie en Religie*, dat relevant is voor meerdere tracks, en het gezamenlijke op de scriptie voorbereidende vak *Sociaalwetenschappelijke methoden*. Uit gesprekken met docenten blijkt daarnaast dat het aantal afzonderlijke cursussen is verminderd en er meer kruisbestuiving is ontstaan door gezamenlijke modules. Dit heeft bovendien geleid tot een efficiëntieslag en een lagere werkdruk voor docenten. Het panel is erg positief over deze ontwikkelingen en stelt vast dat de masteropleiding doelgericht inzet op versterking van samenwerking en samenhang tussen de verschillende tracks.

De stages die studenten volgen zijn inhoudelijk verbonden aan de track en kunnen in binnen- of buitenland plaatsvinden. Voor buitenlandse stages zijn Erasmus- en Marco Polo-beurzen beschikbaar en er bestaan samenwerkingsverbanden met universiteiten in Europa (o.a. Gloucester, Kopenhagen, Erfurt) en daarbuiten (Mexico-Stad, Bogotá). De opleiding onderscheidt praktijk- en onderzoeksstages, die

gecombineerd kunnen worden met scriptieonderzoek. Praktijkstages vinden plaats bij uiteenlopende organisaties, variërend van musea en culturele instellingen tot ministeries, NGO's en internationale organisaties zoals de Verenigde Naties. Studenten in de track Geestelijke Verzorging doen doorgaans stage in zorginstellingen (ziekenhuizen, verpleeghuizen, GGZ) of maatschappelijke organisaties (dak- en thuislozenopvang, instellingen voor mensen met een beperking), en incidenteel bij defensie of justitie.

Het panel constateert dat de variatie en maatschappelijke relevantie van deze stages bijdragen aan loopbaanoriëntatie. Alumni van verschillende tracks benadrukken de grote meerwaarde van de stage voor hun voorbereiding op de arbeidsmarkt. Zij noemen de stage een 'onmisbaar element' van de opleiding en waarderen de mogelijkheid om theorie in praktijk te brengen, netwerken op te bouwen en zich te oriënteren op vervolgfuncties. Sommige studenten verlengen hun stage zelfs vrijwillig.

Diversiteit en inbedding van religieuze tradities in de curricula

Het panel heeft tijdens de visitatie uitvoerig met betrokkenen van de opleidingen gesproken over de wijze waarop diverse religieuze tradities in de curricula zijn geïntegreerd. Studenten uit alle opleidingen geven aan tevreden te zijn over de diversiteit van het aanbod. Dit omvat christendom, islam, jodendom, hindoeïsme, boeddhisme en andere stromingen, evenals aandacht voor religieuze gemeenschappen in Kenia en stromingen in Europa. Vakken als *The Text Awakens: Reading and Using Religious Texts*, *Religie en Politiek* en *Lived Religion* bieden brede perspectieven en ruimte voor specialisatie, terwijl essays en casussen studenten de mogelijkheid geven eigen accenten te leggen. Docenten hanteren verschillende methoden en perspectieven en stimuleren studenten deze toe te passen op een religie die zij zelf kiezen, waarbij de aanwezige expertise op het gebied van islam en keuzevakken zoals Koranisch Arabisch de brede oriëntatie versterken. Het management en ondersteunend personeel benadrukt dat ruime expertise beschikbaar is en dat de combinatie van religiewetenschappen en theologie binnen één faculteit voor wederzijdse versterking zorgt, waardoor studenten hun profiel verder kunnen verbreden, ook richting maatschappelijke domeinen zoals politiek en media. Het panel waardeert de brede expertise binnen de faculteit en ziet dat studenten hierdoor zowel breed geschoold worden als ruimte krijgen voor individuele profilering.

Stages en praktijkgerichte vaardigheden

Tijdens de visitatie presenteerden studenten en alumni hun stageproducten en ervaringen in een 'stage- en alumnifestival', waarmee zij de praktische waarde van de opleidingen onderstreepten. Het panel zag uiteenlopende voorbeelden, variërend van onderzoek naar religieuze bewegingen en extremisme tot projecten rond zingeving, trauma en kerkenvisies. In de **masteropleiding** wordt de stage breed gewaardeerd en gezien als een essentieel onderdeel van de voorbereiding op de arbeidsmarkt (zie *Curriculum masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen*). Voor bachelorstudenten bestaat weliswaar de mogelijkheid tot een stage, maar hiervan wordt nog geen gebruik gemaakt. Zij geven aan dat de opleiding meer praktijkgerichte elementen zou mogen bevatten, zoals vaardigheidstraining en het

toepassen van theorie in de praktijk. Gezien de positieve ervaringen van masterstudenten en alumni en de wens van bachelorstudenten om praktische vaardigheden te ontwikkelen, adviseert het panel de **bacheloropleidingen** te overwegen een stage verplicht op te nemen in het curriculum.

Aansluiting op actuele ontwikkelingen en feedbackcultuur

Het panel constateert dat de opleidingen actief inspelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Recente thema's als postkoloniaal denken, racisme en posthumanisme komen volgens het management aan bod in het curriculum; zo wordt in vakken als *Religie en politiek* expliciet aandacht besteed aan machtsrelaties en geopolitiek. Het panel ziet dat docenten en management periodiek cursushandleidingen en literatuur bespreken om nieuwe onderwerpen te integreren, en dat studenten deze thema's herkennen als relevant voor hun eigen vragen. Daarbij constateert het panel dat de feedbackcultuur sterk ontwikkeld is: studenten en docenten ervaren ruime mogelijkheden om input te leveren op curricula, waarbij feedback empathisch wordt ontvangen. Het management betreft docenten actief bij bezuinigingsopdrachten en curriculumwijzigingen. Daarnaast worden studenten regelmatig geraadpleegd via enquêtes en gesprekken. Het panel merkt op dat deze werkwijze leidt tot een dynamische leeromgeving waarin vernieuwing vanzelfsprekend is en waarin de betrokkenheid en creativiteit van docenten een belangrijke motor vormen voor voortdurende verbetering van het curriculum.

Gemeenschapsgevoel

Gemeenschapsvorming binnen de opleidingen vormt een belangrijk aandachtspunt voor het panel. Uit het studentenhoofdstuk en gesprekken blijkt dat de ervaringen hierbij verschillen: zo gaven **bachelorstudenten Theologie** aan zich soms enigszins buitengesloten te voelen in een gemeenschap die volgens hen sterker religiewetenschappelijk georiënteerd is, terwijl **masterstudenten** die hun bachelor elders hebben gevolgd niet altijd vanzelf aansluiting vinden. Tegelijkertijd ziet het panel dat er binnen de faculteit een stevige basis voor gemeenschapszin aanwezig is: studenten en docenten waarderen de kleinschaligheid en korte lijnen binnen de faculteit en voelen zich onderdeel van een groter geheel, waarbij de centrale hal een belangrijke ontmoetingsplek vormt. Studenten bevestigen in gesprekken dat het gemeenschapsgevoel sinds corona is afgenomen, maar plaatsen dit als een ontwikkeling ten opzichte van een eerder sterk niveau. Zij geven aan dat er actief naar verbetering wordt gezocht, onder meer door verbindingen te leggen tussen theologie en religiewetenschappen, de faculteitsvereniging Gerardus van der Leeuw te betrekken en gezamenlijke cursussen aan te bieden waarin masterstudenten van verschillende tracks samenwerken (zie *Curriculum master Theologie en Religiewetenschappen*). Het panel acht deze initiatieven passend en toekomstgericht en moedigt de opleidingen aan de aandacht voor gemeenschapsvorming te continueren en daarbij de centrale rol van de hal als ontmoetingsplek actief te benutten.

Didactiek en werkvormen

Activerend onderwijs vormt het uitgangspunt van de onderwijsvisie van de faculteit. Studenten worden actief betrokken bij hun leerproces en ontwikkelen naast kennis ook vaardigheden als kritisch denken, samenwerken, reflecteren en zelfstandig onderzoek doen. Het panel waardeert dat deze visie in de praktijk zichtbaar wordt door kleinschalige hoor- en werkcolleges, die ruimte bieden voor interactie, feedback en intensieve betrokkenheid. De variatie in werkvormen – van close reading en bron-interpretatie tot groepsopdrachten, presentaties en debatten – draagt volgens het panel bij aan een stimulerende leeromgeving.

Uit de NSE blijkt dat sommige studenten binnen de opleidingen de voorkeur geven aan hoorcolleges boven interactieve werkvormen, die zij niet altijd als ‘leren’ herkennen. De opleidingscommissie benadrukt daarom het belang van duidelijke communicatie over het doel van deze werkvormen en bespreekt dit in jaarlijkse curriculumgesprekken. Studenten geven in gesprekken aan dat docenten actieve participatie enigszins afdwingen door de inzet van interactieve werkvormen. Enkele studenten ervaren lessen soms als minder actief. Studenten en alumni waarderen de variatie in lesmethoden en de combinatie van hoor- en werkcolleges. Een masterstudent suggereerde het gebruik van digitale tools zoals Mentimeter om participatie verder te bevorderen. Het panel vindt dit een zinvolle suggestie voor studenten die gebaat zijn bij laagdrempelige vormen van participatie.

Een duidelijk voorbeeld van de activerende en praktijkgerichte aanpak zijn de transdisciplinaire, challenge-based leergemeenschappen, die terugkomen in de vakken *Christianity: Reformation – Present* en *Religion, Diversity and Identity* van de **bacheloropleidingen**. Studenten verrichten meerdaags veldwerkonderzoek in samenwerking met maatschappelijke organisaties en verbinden daarbij perspectieven uit verschillende disciplines. Het panel ziet hierin een grote meerwaarde: studenten doen praktische onderzoekservaring op, leren hun kennis toepassen in realistische casussen en ervaren de maatschappelijke relevantie van hun studie. Deze leergemeenschappen worden door zowel het management als het panel beschouwd als onderscheidende elementen van de opleidingen, omdat zij de verwevenheid van onderwijs en onderzoek overtuigend zichtbaar maken.

Reflexiviteit en positionaliteit (zie standaard 1) komen expliciet aan bod in vakken als *Concepten en Methoden* in de **bacheloropleidingen** en *Praktische Theologie* in de **bachelor Theologie**, evenals in de levensbeschouwelijke leerlijn van premaster tot en met **mastertrack** Geestelijke Verzorging. Studenten leren reflecteren op hun eigen achtergrond en levensbeschouwing en hoe deze hun handelen beïnvloeden. In debatten en discussies worden perspectieven actief uitgedaagd, wat bijdraagt aan kritische (zelf)reflectie. Het panel waardeert dat docenten de diversiteit van studenten benutten en dit thema structureel in het onderwijs en werkvormen hebben ingebed, waardoor studenten bewust worden van hun eigen positie en handelen.

De diverse studentenpopulatie, vooral in de masteropleiding, wordt door studenten en docenten als inspirerend ervaren. De variatie in culturele en academische achtergronden leidt tot uiteenlopende perspectieven en rijkere dialogen. Tegelijkertijd vraagt het panel zich af of docenten voldoende differentiëren om alle studenten het beoogde niveau te laten behalen, mede omdat het toelatingsbeleid voor de **masteropleiding** sinds de vorige visitatie niet is gewijzigd en de instroom daardoor breed blijft (zie *Instroom en toelatingseisen*). Docenten proberen verschillen in vooropleiding en kennis in de masteropleiding te overbruggen via leeslijsten en gezamenlijke, verplichte basiscursussen waarin fundamentele theorieën en methoden in de theologie en religiewetenschappen worden behandeld. Daarnaast benutten zij de diversiteit door diverse persoonlijke achtergronden en leerbehoeften met elkaar in dialoog te brengen binnen het onderwijs. Het panel is tevreden met deze inspanningen voorafgaand aan en aan het begin van de opleiding en erkent dat de diversiteit van de studentenpopulatie bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs.

Onderwijstaal en internationalisering

De opleidingen benadrukken dat een internationale benadering noodzakelijk is om religie als cultureel, sociaal en politiek fenomeen te begrijpen. Het panel onderschrijft deze visie en ziet dat de opleidingen dit overtuigend hebben verankerd in hun strategie. Door studenten voor te bereiden op een internationale arbeidsmarkt en samenleving sluiten zij aan bij de bredere koers van de RUG. Het panel waardeert dat deze ambitie niet alleen beleidsmatig is vastgelegd in het actieplan internationalisering 2021–2026, maar ook zichtbaar wordt in de onderwijspraktijk. Studenten krijgen mogelijkheden om in het buitenland te studeren, werken in een diverse internationale gemeenschap en er is structurele aandacht voor mondiale en regionale vraagstukken. De opleidingen onderscheiden zich bovendien door een internationale docentengemeenschap die actief deelneemt aan regionale, nationale en internationale netwerken. Betrokkenheid bij Erasmus Mundus en samenwerking via The Guild en ENLIGHT versterken dit profiel en bevestigen volgens het panel dat internationalisering daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Het taalbeleid sluit volgens het panel logisch aan bij deze koers. De **bachelor Religiewetenschappen** en de **master Theologie en Religiewetenschappen** zijn Engelstalig, met uitzondering van de track Geestelijke Verzorging die vanwege het Nederlandse arbeidsmarktperspectief in het Nederlands wordt aangeboden. Het panel acht deze keuzes consistent en passend: religie is een mondiaal fenomeen dat Engelstalig onderwijs rechtvaardigt, terwijl de Nederlandstalige track inspeelt op de nationale arbeidsmarktvraag. Internationale docenten krijgen ruimte om Nederlands te leren, onder meer door vermindering van onderwijsbelasting en toegang tot cursussen. Studenten kunnen gebruikmaken van het Talencentrum en worden aangemoedigd de Nederlandse taal te leren. Het panel ziet hierin een adequate opvolging van de aanbeveling uit 2019 om meertaligheid te bevorderen en waardeert dat de faculteit zowel internationale als Nederlandse mogelijkheden borgt.

Het panel waardeert bovendien dat studenten binnen Engelstalige vakken de mogelijkheid behouden om opdrachten en scripties in het Nederlands te maken, en dat er Nederlandse varianten bestaan om afgestudeerden voor te bereiden op posities in Nederland. Het constateert echter dat deze keuzevrijheid in de praktijk niet altijd consequent wordt gefaciliteerd. Zo gaf een **bachelorstudent Theologie** aan dat de opleiding, hoewel het mogelijk is om in het Nederlands te antwoorden in Engelstalige vakken, hier niet altijd actief toe uitnodigt en dat het wel eens is voorgekomen dat bij een tentamen de Nederlandse versie ontbrak, terwijl dit een Nederlandstalige opleiding betreft. Het panel oordeelt dat het beleid helder en goed verankerd is, maar dat de uitvoering strikter moet waarborgen dat studenten daadwerkelijk altijd de mogelijkheid hebben om in het Nederlands te werken. Deze aanbeveling geldt primair voor de Nederlandstalige bacheloropleiding, maar het panel benadrukt dat ook binnen de Engelstalige opleidingen de geboden keuzevrijheid in de praktijk gewaarborgd moet blijven. Het beveelt alle opleidingen daarom aan dit nauwgezet te monitoren, zodat beleid en praktijk volledig in lijn blijven.

Instroom en toelatingseisen

De bacheloropleidingen Theologie en Religiewetenschappen hanteren duidelijke en gangbare toelatingseisen: studenten worden toegelaten met een afgeronde vwo-opleiding (alle profielen), een propedeuse van een hbo- of wo-opleiding of een gelijkwaardige vooropleiding. Naast eerstejaars die de volledige **bacheloropleiding Theologie** volgen, kent de opleiding jaarlijks instroom in de premaster Theologie, voornamelijk vanuit de richting Geestelijke Verzorging. De instroom bedraagt gemiddeld circa acht studenten per jaar, met een piek van twaalf in 2024. De **bachelor Religiewetenschappen** kent een bredere instroom, variërend tussen vijftien en zesentwintig studenten per jaar. Deze instroom vertoont echter een dalende trend: van zesentwintig studenten in 2019 naar zestien in 2024. Ook hier stromen studenten in in de premaster Religiewetenschappen. De faculteit streeft naar een cohort van minimaal twintig studenten en monitort de instroom actief. Het panel ziet de instelling van een nieuwe werkgroep voor werving in 2024–2025 als een positieve ontwikkeling en acht dit een passende maatregel om de instroom te bevorderen.

De **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** is toegankelijk voor studenten met een bachelordiploma Theologie of Religiewetenschappen, evenals voor studenten met een diploma in letteren, wijsbegeerte of sociale wetenschappen. Studenten met een andere vooropleiding op minimaal hbo-niveau volgen eerst een facultair premasterprogramma van 60 EC. Voor toelating dienen alle studenten een dossier in te dienen bij de toelatingscommissie. In de huidige procedure gaat het daarbij uitsluitend om een overzicht van gevolgde vakken en behaalde cijfers. In (een deel van) de visitatieperiode gold echter nog de eerdere, uitgebreidere praktijk, waarbij ook een motivatiebrief, curriculum vitae, cijferlijst, academisch paper en, indien van toepassing, een TOEFL- of IELTS-score werden gevraagd. Het visitatiepanel van 2019 sprak zorgen uit over het instroomniveau van studenten zonder achtergrond in Theologie of Religiewetenschappen en adviseerde monitoring van deze groep. Uit een facultair onderzoek door de studieadviseur is inmiddels gebleken dat er geen significante verschillen

bestaan in studieprestaties tussen studenten met of zonder deze achtergrond. Ter ondersteuning ontvangen studenten zonder vooropleiding in het vakgebied bovendien een leeslijst die zij vóór aanvang van de opleiding dienen te bestuderen. Het panel beoordeelt de toelatingsprocedure als zorgvuldig en transparant en acht de leeslijst een zinvolle voorziening om het instroomniveau te borgen. Het constateert daarnaast dat de opleiding de aanbeveling uit 2019 adequaat heeft opgevolgd en dat de onderzoeksresultaten een solide onderbouwing vormen voor het voortzetten van het bestaande toelatingsbeleid.

Specifiek voor de mastertrack Geestelijke Verzorging geldt dat studenten worden toegelaten indien zij een bachelordiploma Theologie of Religiewetenschappen hebben behaald en tevens de minor Geestelijke Verzorging (30 EC) hebben afgerond, of indien zij een andere wo-opleiding hebben gevolgd en de premaster Geestelijke Verzorging (60 EC) met succes hebben doorlopen. Deze premaster bestaat uit vier generieke modules – *Christianity and Religious Diversity*, *Psychology and Sociology of Religion*, *Religion and Philosophy* en *Islam* – aangevuld met de genoemde minor. De toelatingsprocedure omvat een motivatiebrief, een psychologisch assessment en een intakegesprek waarin wordt gereflecteerd op de academische, professionele en levensbeschouwelijke leerlijn. Het panel acht deze procedure zorgvuldig en passend bij het beroepsprofiel van geestelijk verzorger.

De instroom van masterstudenten varieerde in de periode 2019–2024 tussen de dertig en vijftig studenten. De track *Religion, Conflict and Globalization* is het meest populair, gevolgd door *Geestelijke Verzorging*. De tracks *Religion and Pluralism: Ancient and Modern* en *Heritage and Religion* kennen daarentegen een lage instroom, gemiddeld respectievelijk vier tot zeven en één tot vijf studenten per jaar. Het panel merkt op dat deze lage instroom de continuïteit van de tracks onder druk zet, maar waardeert dat de faculteit inzet op Erasmus Mundus-programma's om dit te verbeteren. Voor *Religion and Pluralism* is het programma *Religious Diversity in a Globalised World (ReD Global)* toegekend, waarmee in 2024–2025 twintig studenten zijn gestart. Voor *Heritage and Religion* wordt een aanvraag voorbereid. Het panel beoordeelt deze internationale initiatieven als kansrijk en constateert dat de eerste resultaten reeds zichtbaar zijn: voor 2025–2026 bedraagt de instroom 41 reguliere masterstudenten en 45 research masterstudenten, waarvan 42 via ReD Global.

Studiebegeleiding

De faculteit biedt studenten een breed aanbod aan begeleiding en ondersteuning. Voor eerstejaars bachelor- en masterstudenten is er een mentoraat, waarbij voor bachelorstudenten specifieke aandacht wordt besteed aan mentale gezondheid. Het welzijn van studenten krijgt nadrukkelijk aandacht via voorzieningen zoals informele studieplekken (bijvoorbeeld lokalen tijdens tentamenperiodes) en aanvullende faciliteiten van het Studenten Service Centrum (SSC) van de RUG, waaronder professionele trainers en psychologen. Voor individuele begeleiding kunnen studenten terecht bij de studieadviseur voor onder andere advies over toelating, inschrijving, studievoortgang en internationale

studiemogelijkheden, evenals voor persoonlijke kwesties. Daarnaast zijn er de vertrouwenspersoon en de afdeling Studenten Informatie en Administratie (SIA). Het panel concludeert dat de faculteit en universiteit actief bijdragen aan studiebegeleiding en studentenwelzijn en spreekt waardering uit voor de toewijding van het ondersteunend personeel, dat hierin een cruciale rol vervult.

Naast deze algemene voorzieningen richt de faculteit zich op maatwerk voor studenten met bijzondere omstandigheden. Voor studenten met een functiebeperking zijn specifieke faciliteiten beschikbaar, bijvoorbeeld bij colleges, tentamens en de toegankelijkheid van gebouwen. De RUG biedt daarnaast bredere ondersteuning via het Studentenondersteuningsfonds, de Adviescommissie Functiebeperkte Studenten (ACF) en het SSC. Het panel kreeg in gesprekken met ondersteunend personeel een positieve indruk van de voorzieningen en constateert dat studenten met een functiebeperking adequaat worden gefaciliteerd, onder meer door aangepaste tentamens, extra tijd en coulance bij dyslexie. Ook deeltijdstudenten profiteren van gerichte maatregelen, zoals het opnemen en streamen van colleges en het clusteren van onderwijs op één dag. Het panel waardeert deze inzet en oordeelt dat studenten die naast hun studie werken hiermee goed worden ondersteund.

Studenten ontvangen daarnaast gerichte begeleiding bij hun stage en scriptie. In samenwerking met de Career Services van de Faculteit der Letteren organiseert de **masteropleiding** jaarlijks een stage kick-off meeting, waarna studenten toegang krijgen tot een lijst met stageorganisaties en voorlichtingssessies over praktische zaken. Tijdens de stage onderhoudt de facultaire begeleider minimaal één contactmoment met student en stageverlener; bij de stage Geestelijke Verzorging van 15 EC geldt een intensiever begeleidingstraject, bestaande uit 6–8 bijeenkomsten. Daarnaast nemen studenten deel aan tweewekelijkse bijeenkomsten onder leiding van een supervisor waarin voortgang en feedback worden besproken. Het panel constateert dat de masteropleiding studenten actief begeleidt. Tegelijkertijd wijst het erop dat het proces rond het vinden en regelen van een stage in alle tracks, met uitzondering van de track Geestelijke Verzorging, relatief informeel verloopt, omdat docenten hun persoonlijke netwerken benutten en studenten stimuleren om zelf stageplekken te zoeken, wat per track verschilt en voor grotere tracks en internationale studenten extra uitdagingen kan opleveren. Hoewel het panel de initiatieven waardeert om het aanbod aan stageplaatsen uit te breiden en toegankelijker te maken, acht het het van belang dat procedures en communicatie rond stages verder worden geformaliseerd. Zo wordt gewaarborgd dat alle studenten, inclusief internationale, goed toegang hebben tot stageplekken. Stages vormen immers een verplicht onderdeel van het mastercurriculum en de opleiding is breed internationaal georiënteerd.

De scripties worden voorbereid in een bachelor seminar of, in de masteropleiding, in een onderzoeksmodule. In beide gevallen schrijven studenten een onderzoeksvorstel dat moet worden goedgekeurd door de begeleidend docent en een toegevoegd beoordelaar; in de **masteropleiding** wordt dit voorstel bovendien vastgelegd in een scriptiecontract dat door de examencommissie wordt

bekrachtigd. In de **bacheloropleidingen** bestaat de begeleiding uit individuele gesprekken tussen student en begeleider, terwijl de **masteropleiding** primair maximaal zeven individuele gesprekken kent en daarnaast een scriptieseminar met circa vijf groepsbijeenkomsten, in de track Geestelijke Verzorging aangeduid als *Forum Scriptorium*. Vanaf 2024–2025 geldt een vaste deadline voor het inleveren van scripties van de opleidingen via Brightspace, om studenten te stimuleren tijdig af te ronden. Het panel is positief over de geboden begeleiding, maar merkt op dat de brede onderwerpen van scripties soms een uitdaging vormen voor begeleiders. De examencommissie licht toe dat studenten worden gekoppeld aan docenten op basis van hun onderzoeksvoorstel en dat een overzicht van expertise beschikbaar is. Indien nodig worden externe docenten ingezet, bijvoorbeeld voor thema's als islam en media. Het panel is tevreden met deze toelichting en acht de scriptiebegeleiding adequaat.

Voorlichting, informatievoorziening en arbeidsmarktoriëntatie

De faculteit investeert in uiteenlopende voorlichtingsactiviteiten om aankomende studenten goed te informeren en verwachtingen te managen. Open dagen, proefstudeerdagen, *Een Dag Student*, matchingsdagen en introductiebijeenkomsten geven inzicht in de curricula en betrekken studenten actief. Het panel waardeert deze inzet, maar benadrukt dat profilering expliciet moet zijn: de leerresultaten van beide **bachelors** veronderstellen evenwichtige aandacht voor islam, jodendom en christendom, terwijl het profiel – vooral van **Theologie** – sterk christelijk georiënteerd is. Voorlichting moet dit duidelijk maken, zodat studenten bijvoorbeeld weten dat Koranisch Arabisch een keuzevak is. Studenten stromen doorgaans goed voorbereid in, maar blijvende aandacht voor heldere profilering blijft volgens het panel belangrijk.

Voor huidige studenten is de informatievoorziening centraal georganiseerd via de gepersonaliseerde Student Portal. Hierin zijn alle kernsystemen gebundeld: Ocasys (onderwijscatalogus), Roostergenerator (roosters), ProgressWWW (inschrijving en cijfers), Brightspace (digitale leeromgeving) en de studiegids met informatie over de faculteit en verwijzingen naar de Onderwijs- en Examenregelingen. Deze digitale infrastructuur biedt studenten een overzichtelijk en toegankelijk kader voor hun studievoortgang.

Naast studie-informatie besteedt de faculteit nadrukkelijk aandacht aan arbeidsmarktoriëntatie en vervolgstudies. Studenten krijgen voorlichting over het derde bachelorjaar, afstuderen, internationale mogelijkheden en loopbaanperspectieven. Alumni dragen bij via gastcolleges en carrièredagen, en het nieuwe platform RUGConnect (mei 2025) versterkt de verbinding tussen studenten en alumni. Binnen de **bacheloropleidingen** maken studenten via vakken, excursies en leergemeenschappen kennis met werkelden. Career Services en studievereniging Gerardus van der Leeuw stimuleren deelname aan extracurriculaire activiteiten. Het panel waardeert deze initiatieven, maar constateert dat loopbaanoriëntatie nog onvoldoende structureel en zichtbaar in de curricula is verankerd: hoewel er veel binnen de programma's wordt aangeboden, ervaren studenten en alumni de aandacht voor gastcolleges, werkveldprojecten en onderzoekstrajecten vooral als extracurriculair en zijn mogelijkheden voor

researchmasters en promotietrajecten beperkt zichtbaar. Het panel adviseert de opleidingen daarom om arbeidsmarktoriëntatie en voorbereiding op vervolgstudies sterker en consistentier te integreren in het verplichte onderwijsprogramma.

Studeerbaarheid

De studierendementen binnen de bacheloropleidingen Theologie en Religiewetenschappen laten wisselende cijfers zien. In 2021 bedroeg de gemiddelde studieduur respectievelijk 36 en 35 maanden. Het panel constateert dat de rendementen van de laatste vijf afstudeerjaren (2016–2021), waarin studenten binnen de nominale duur plus één studiejaar afstuderen, sterk fluctueren: variërend van 33 tot 83 procent in **Theologie** en van 11 tot 90 procent in **Religiewetenschappen**. In de **masteropleiding** bedroeg in 2023 de gemiddelde studieduur zestien maanden. Ook hier fluctueren de rendementen van de laatste vijf afstudeerjaren (2019–2023), waarin studenten binnen de nominale duur plus één studiejaar afstuderen, variërend van 29 tot 72 procent. De uitval ligt rond de twintig procent, deels doordat studenten overstappen naar de research master. Binnen de track Geestelijke Verzorging is de uitval relatief hoog, vooral bij studenten die hun studie combineren met werk en gezin. Hoewel de cijfers fluctueren en worden beïnvloed door de omvang en samenstelling van de cohorten — met in de periode 2019–2024 in totaal respectievelijk 49, 111 en 234 instromende studenten — en door een diverse studentenpopulatie (waaronder tweede-studie- en deeltijdstudenten), constateert het panel dat de rendementen gemiddeld gezien laag liggen en dat dit een punt van zorg blijft.

Uit exitgesprekken blijkt dat uitval in **Theologie** vaak samenhangt met de zwaarte van de taalvakken, met name Hebreeuws en Grieks, en soms Koranisch Arabisch. Studenten ervaren deze vakken, vooral in het eerste jaar, als een struikelblok. In **Religiewetenschappen** stoppen studenten soms omdat de studie niet aansluit bij hun verwachtingen of als moeilijker wordt ervaren dan gedacht. Daarnaast zijn zij vaker onzeker over hun loopbaanperspectief dan studenten Theologie, mede door het ontbreken van een duidelijk beroepsprofiel. **Masterstudenten** signaleren onder meer verschillen in studielast tussen vakken met hetzelfde aantal EC. In de track Geestelijke Verzorging speelt bij een aantal studenten bovendien een emotionele belasting door de aard van de onderwerpen.

Om deze knelpunten te verlichten zijn in het vernieuwde bachelor curriculum **Theologie** vanaf 2025–2026 de taalvakken later in het programma geplaatst en inhoudelijk gekoppeld aan exegetische vakken. Studenten waarderen deze wijziging, omdat zij zo eerst kunnen wennen en hun taalvaardigheid geleidelijker kunnen opbouwen. Ook zijn scriptiebegeleiding en het mentoraat in de opleidingen geïntensiveerd. In de **masteropleiding** zijn verplichte modules ingevoerd ter voorbereiding op scriptie en stage, en vanaf 2025–2026 krijgt het eerste semester een duidelijke en coherente structuur met zowel verdiepende als verbredende componenten in alle tracks. Het panel onderschrijft deze maatregelen en ziet dat de opleidingen ook actief inzetten op duidelijke voorlichting en verwachtingenmanagement (zie *Voorlichting, informatievoorziening en arbeidsmarktoriëntatie*). Het concludeert daarom dat de

opleidingen actief aan de slag zijn gegaan met het verbeteren van de studeerbaarheid en adviseert de effecten van deze maatregelen systematisch te monitoren. Studenten waarderen bovendien de flexibiliteit van docenten, de benaderbaarheid van studieadviseurs en de structuur van twee vakken per blok van 7,5 EC in de **bacheloropleidingen**, die zij als overzichtelijk en verdiepend ervaren.

Docententeam/staf

De faculteit beschikt over een breed en deskundig docententeam met tien UD's, vier UHD's en negen hoogleraren, waarvan in 2024–2025 zestig procent internationaal. Daarnaast zijn er negen docenten die zich uitsluitend richten op onderwijs, vooral talen (Hebreeuws, Grieks, Arabisch) en vaardigheden binnen Geestelijke Verzorging. In de **bachelor Theologie** worden vakken in het PThU-traject verzorgd door PThU-docenten. Sinds 2024–2025 worden ook promovendi ingezet, vaak op het snijvlak van hun onderzoek. Student-assistenten ondersteunen het onderwijs. Alle wetenschappelijke stafleden met onderwijstaken zijn gepromoveerd, met uitzondering van promovendi en docenten die uitsluitend onderwijs verzorgen. Het panel ziet hierin een deskundig team dat stevig academisch is ingebed in vakgroepen en het *Centre for Religious Studies* en dat onderwijs en onderzoek overtuigend weet te verbinden. Uit gesprekken met studenten en docenten concludeert het panel bovendien dat het team gemotiveerd en betrokken is, en toegankelijk en benaderbaar.

Docenten koppelen binnen de opleidingen hun onderwijs vaak aan eigen onderzoek, wat bijdraagt aan inhoudelijke diepgang en enthousiasme. Studenten participeren in lopende projecten; docenten bieden expertise bij scripties; en samenwerking binnen en tussen vakgroepen en via thematische centra is vanzelfsprekend. Het panel ziet hierin een sterke academische gemeenschap die interdisciplinariteit en innovatie stimuleert. Een suggestie van docenten om ruimte in het curriculum te reserveren voor experiment en creativiteit, bijvoorbeeld via een 'verrassingscursus', wordt door het panel als waardevol gezien en passend bij de brede, onderzoeksgedreven oriëntatie van de faculteit.

De kwaliteit van het onderwijs wordt geborgd door structurele professionalisering. In 2024–2025 beschikte 81 procent van de docenten over een Basiskwalificatie Onderwijs; nieuwe stafleden volgen dit traject indien nodig en promovendi krijgen didactische training via *Start-to-Teach*. Eén docent heeft een SKO en UD's, UHD's en hoogleraren worden gestimuleerd deze te behalen. Professionalisering is ingebed in de jaarlijkse R&O-gesprekken. Het panel waardeert deze aandacht voor didactische kwaliteit.

In 2024 bedroeg de onderwijscapaciteit 14,2 fte tegenover een benodigde capaciteit van 11,1 fte en de student-docentratio lag rond één op zestien. Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek van 2023 (respons 66%) blijkt dat docenten hoge werkdruk ervaren. In gesprekken lichten zij toe dat dit onder meer komt door administratieve lasten, bezuinigingen en het vier-blokkensysteem van de RUG. Het panel herkent deze signalen en waardeert dat de faculteit maatregelen neemt, zoals een aangepaste roostering rond de kerstperiode met een onderwijsvrije week en een herzien onderwijsbelastingmodel

waarin administratieve taken expliciet in uren worden gekwantificeerd. Vanaf 2025–2026 wordt de taakverdeling aangepast naar zestig procent onderwijs en administratie gezamenlijk, om de werkdruk realistischer te verdelen.

Conclusie

Het panel concludeert dat de bachelor- en masteropleidingen Theologie en Religiewetenschappen beschikken over een zorgvuldig opgebouwde onderwijsleeromgeving die studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te realiseren. De curricula zijn helder gestructureerd en bieden een leerlijn van oriëntatie en verbreding naar specialisatie en onderzoek, met structurele aandacht voor actuele maatschappelijke thema's, academische vaardigheden, interdisciplinariteit en internationale perspectieven. Studenten waarderen de variatie in werkvormen, de kleinschaligheid en de activerende didactiek, die hen stimuleren tot kritisch denken, reflectie en samenwerking. Het panel waardeert in het bijzonder de transdisciplinaire leergemeenschappen in de **bacheloropleidingen**, de brede integratie van diverse religieuze tradities in het curriculum, de internationale oriëntatie van de opleidingen en de verwevenheid van onderwijs en onderzoek. De opleidingen dragen overtuigend bij aan maatschappelijke relevantie.

Ook de brede en toegankelijke studiebegeleiding, inclusief voorzieningen voor studenten met een functiebeperking en deeltijdstudenten, wordt door het panel positief beoordeeld. De kleinschaligheid van de faculteit draagt bij aan een gevoel van nabijheid en betrokkenheid. Het docententeam en ondersteunend personeel vormen een belangrijke kracht van de opleidingen: deskundig, betrokken en academisch stevig ingebed, met een brede expertise en internationale samenstelling die het leerklimaat versterken en bijdragen aan een stimulerende en diverse gemeenschap. Studenten ervaren docenten en studieadviseurs als toegankelijk en inspirerend, en waarderen de koppeling van onderwijs aan lopende onderzoeksprojecten. Daarnaast waardeert het panel de structurele aandacht voor professionalisering en didactische kwaliteit, evenals de initiatieven om werkdruk te verlichten. Een suggestie van docenten om ruimte te reserveren voor experiment en creativiteit acht het panel waardevol en passend bij de onderzoeksgedreven oriëntatie van de faculteit.

Tegelijkertijd signaleert het panel enkele aandachtspunten. De studierendementen liggen relatief laag en vormen een punt van zorg; het panel adviseert de opleidingen om de effecten van de reeds ingezette maatregelen voor studeerbaarheid zorgvuldig te monitoren en periodiek te evalueren. Arbeidsmarktorientatie en voorbereiding op vervolgstudies zijn nog onvoldoende structureel en zichtbaar in de curricula verankerd. Het panel adviseert daarom om dit sterker en consistentier te integreren in het verplichte onderwijsprogramma en daarbij te overwegen praktijkgerichte elementen, zoals een verplichte stage, in de **bacheloropleidingen** op te nemen. Binnen de **masteropleiding** is de beroepsvoorbereiding stevig ingebed, maar vraagt de formalisering van stageprocedures in alle tracks, met uitzondering van de track Geestelijke Verzorging, extra aandacht, zodat alle studenten – inclusief

internationale – goed toegang hebben tot stageplekken. Daarnaast benadrukt het panel het belang van heldere profilering in voorlichting en informatievoorziening, zodat studenten vooraf goed inzicht hebben in de inhoudelijke accenten van de opleiding, en van blijvende aandacht voor gemeenschapsvorming. Het panel ziet tevens mogelijkheden om studentparticipatie verder te bevorderen door alternatieve werkvormen, zoals digitale tools, te benutten. Tot slot beveelt het panel aan de keuzevrijheid voor de Nederlandse onderwijstaal consequent te faciliteren en te monitoren.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de opleidingen **voldoen aan standaard 2**, onderwijsleeromgeving.

Standaard 3: Toetsing

De opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen en overwegingen

Principes en praktijk van toetsing en kwaliteitsborging

Het panel constateert dat de opleidingen de leerdoelen, leeractiviteiten en toetsing volgens het principe van *constructive alignment* zorgvuldig op elkaar hebben afgestemd. Er is een facultair toetsplan vastgesteld en via een toetsmatrix wordt weergegeven hoe leerresultaten verbonden zijn aan programmaonderdelen en welke toetsvormen daarbij worden gehanteerd. Toetsing volgt de principes van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie: docenten stemmen inhoud, vorm en moeilijkheidsgraad af op de leerdoelen, maken voorafgaand aan afname gebruik van peerreview en hanteren antwoord- en beoordelingsmodellen bij schriftelijke tentamens. Transparantie richting studenten wordt geborgd via de digitale leeromgeving Brightspace. Hier staan per cursus in de studiehandleiding onder andere de leerdoelen, beoordelingscriteria, weging en normering duidelijk vermeld. Daarnaast leggen docenten en cursuscoördinatoren voor elk vak een cursusdossier aan met onder meer studiehandleidingen, tentamens, beoordelingsmodellen, beoordelingen en cijferlijsten.

Het panel ziet dat de meeste cursussen formatieve en summatieve toetsing combineren. Formatieve toetsvormen – zoals opdrachten, presentaties en reflectiesheets – voorzien studenten van gerichte feedback. Summatieve toetsing bestaat doorgaans uit een eindwerkstuk of tentamen. In de **bacheloropleidingen** staan schriftelijke toetsvormen veelal centraal, zoals (zaal)tentamens, papers, observatieverslagen en schrijfopdrachten; voor de learning communities soms in combinatie met een presentatie. In de **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** bestaat toetsing vaak uit een combinatie van wekelijkse opdrachten, een presentatie en een eindpaper. Voor de masterstage wordt het eindcijfer gebaseerd op het stageverslag, eventuele stageproducten, het beoordelingsadvies van de stageverlener en het eindgesprek met de facultaire begeleider. Hierbij worden beoordelingsformulieren

gehanteerd voor zowel praktijk- als onderzoeksstages. Bij de stage Geestelijke Verzorging wordt ook het verslag van de supervisor meegewogen.

Hoewel het panel constateert dat er wel een heel grote nadruk ligt op schriftelijke toetsvormen, waarderen studenten deze positief vanwege de aandacht voor academische vaardigheden. Daarnaast spreken bachelorstudenten hun waardering uit voor de afwisseling tussen essays en tentamens, waarbij essays veel ruimte bieden voor individuele voorkeuren en onderwerpen. Ook masterstudenten beamen dat essays veel variatie bieden: deze hebben in het ene geval een academische uitwerking en in het andere geval een meer praktijkgerichte uitwerking, bijvoorbeeld in de vorm van beleidspapers. Studenten en het panel waarderen daarnaast de creatieve opdrachten, zoals het opnemen van een audiotour, die bijdragen aan verbreding van toetsvormen. Hierin ziet het panel als aandachtspunt dat de beoordeling van niet-traditionele toetsvormen nog onvoldoende gestandaardiseerd is. Positief is dat er meerdere toetsmomenten per cursus zijn. Studenten ervaren dat dit bijdraagt aan het spreiden van de werkdruk en het aanspreken van verschillende vaardigheden. Zij geven bovendien aan dat formatieve, tussentijdse toetsmomenten hen voorzien van duidelijke en waardevolle feedback van docenten, waardoor zij zich goed voorbereid voelen op de summatieve toetsing. Het panel onderschrijft de meerwaarde van deze formatieve toetsmomenten.

Examencommissie

De faculteit beschikt over een examencommissie waarin alle vakgroepen zijn vertegenwoordigd. De examencommissie bestaat uit interne leden, een extern lid met toetsdeskundigheid en wordt ondersteund door een onderwijscoördinator als adviseur en een ambtelijk secretaris. Zij komt maandelijks bijeen.

De examencommissie vervult een brede rol in de kwaliteitsborging. Zij stelt examinatoren aan, bewaakt de kwaliteit van toetsing en neemt initiatieven om procedures te verbeteren. In 2023–2024 zijn onder meer het facultaire toetsplan herzien (waarbij nu geldt dat alle toetsonderdelen met minimaal een 5,5 moeten worden afgesloten), de scriptieprocedure en beoordelingsformulieren aangepast en de stagebeoordelingsformulieren uitgebreid met aandacht voor professionele vaardigheden. Daarnaast voert de examencommissie jaarlijks toets- en scriptiesteekproeven uit volgens een vast schema, waarbij elke cursus eens in de drie jaar wordt beoordeeld. Voor scripties wordt jaarlijks een steekproef genomen uit een bacheloropleiding en/of mastertrack, waarbij alle scripties met een zes opnieuw worden bekeken. Ook organiseert de examencommissie kalibratiesessies (zie *Beoordeling eindwerken: bachelor- en masterscripties*) om beoordelingscriteria, consistentie en procedurele zorgvuldigheid te bespreken. Sinds 2025–2026 worden dergelijke sessies ook voor de masterstage gehouden, waarmee de beoordeling van stages verder wordt geprofessionaliseerd en verwachtingen richting docenten verduidelijkt.

Het panel oordeelt dat de examencommissie deze werkzaamheden zorgvuldig en proactief uitvoert en eigen taken en verantwoordelijkheden duidelijk serieus neemt. Uit de jaarverslagen blijkt dat zij haar activiteiten systematisch en uitgebreid documenteert en de kwaliteit van toetsing en beoordeling structureel evalueert. Bevindingen worden niet alleen geregistreerd, maar ook systematisch opgevolgd: de examencommissie rapporteert aan de onderwijsdirecteur en het faculteitsbestuur, bespreekt resultaten met de staf en zorgt dat verbeterpunten direct op de agenda van teamvergaderingen komen. Bij twijfel over de kwaliteit van toetsing treedt de onderwijsdirecteur in overleg met de betreffende docent en worden afspraken ter verbetering gemaakt. De examencommissie controleert vervolgens of de afgesproken verbetermaatregelen effect hebben en koppelt dit terug. Uit gesprekken met docenten blijkt bovendien dat er in de faculteit een duidelijk bewustzijn is dat de examencommissie, in positieve zin, controleert. Het panel waardeert deze actieve follow-up, waarbij de examencommissie in samenwerking met andere gremia binnen de faculteit actief stappen zet om knelpunten zo goed mogelijk op te lossen.

Beoordelingen eindwerken: bachelor- en masterscripties

Een aanbeveling van het vorige visitatiepanel in 2019 was om de beoordelingsprocedure voor scripties te verbeteren door inzicht te bieden in de kwalitatieve onderbouwing van deelcijfers en eindbeoordeling, en de onafhankelijkheid van individuele beoordelingen te waarborgen. Sindsdien heeft de examencommissie een nieuw beoordelingsformulier ontwikkeld, gebaseerd op rubrics, dat docenten verplicht tot beargumenteerde feedback bij elk deelaspect en de eindbeoordeling. Daarbij is een weging geïntroduceerd waarin wetenschappelijke kwaliteit (zoals argumentatie, methodologie en analyse) zwaarder telt dan vormaspecten. Bovendien geldt dat alle deelonderdelen afzonderlijk met een voldoende moeten worden afgesloten, zonder compensatiemogelijkheden, en dat de ondergrens voor een voldoende op een 6,0 ligt.

Op advies van de examencommissie werken de opleidingen daarnaast inmiddels met drie beoordelingsformulieren: één per beoordelaar en een gezamenlijk formulier. De eerste beoordelaar is tevens de begeleider van de student; de tweede beoordelaar is onafhankelijk van het begeleidingsproces. Bij grote verschillen (meer dan twee punten) of een discrepantie tussen voldoende en onvoldoende wordt een derde beoordelaar ingeschakeld. Het eindcijfer is dan het gemiddelde van de afzonderlijke beoordelingen. Het panel ziet bij de beoordeling van eindwerken duidelijk navolgbare en onafhankelijke beoordelingsformulieren terug en constateert daarnaast dat docenten overwegend adequate en uitgebreide feedback aan studenten geven. Het concludeert hiermee dat de opleidingen effectief opvolging hebben gegeven aan de aanbeveling uit 2019.

Sinds de vorige visitatie zijn de cijfers voor bachelor- en masterscripties aanzienlijk gestegen. Voor de **bachelor Religiewetenschappen** en de **master Theologie en Religiewetenschappen** geldt dat meer dan de helft van de scripties met een 8,0 of hoger wordt beoordeeld, terwijl het gemiddelde bij de vorige

visitatie respectievelijk 7,3 en 7,6 was. Ook de masterstage (hoewel geen eindwerk) wordt hoog beoordeeld: meer dan 90% van de studenten ontvangt een 8,0 of hoger. Het panel herkent dit beeld in enkele bestudeerde scripties die naar eigen oordeel te hoog waren beoordeeld. Als mogelijke verklaringen noemen docenten en management de grote inzet van studenten, die veel tijd besteden aan hun scriptie en daardoor goede resultaten behalen. Het curriculum biedt bovendien veel oefening in academisch schrijven door de nadruk op papers als toetsvorm. Daarnaast is er sprake van een internationale docentengemeenschap, waarin uiteenlopende beoordelingspraktijken zichtbaar zijn waarbij het soms gebruikelijk is om hoger te becijferen.

De faculteit heeft deze hoge beoordelingen zelf reeds gesignaleerd en heeft daarom sinds academisch jaar 2025–2026 twee maatregelen ingevoerd. Ten eerste worden kalibratiebijeenkomsten georganiseerd waarin beoordelaars gezamenlijk casussen bespreken en verschillen in beoordeling expliciet maken. Verschillen tussen beoordelingspraktijken die verschillende internationale docenten gewend zijn worden hierin eveneens besproken – naast de aandacht die hiervoor is in docentprofessionalisering en onboarding in het Nederlandse cijfersysteem. Deze kalibratiebijeenkomsten besteden veel aandacht aan de samenhang tussen beoordelingscriteria en feedback. De kalibratiebijeenkomsten worden door docenten en examencommissie positief geëvalueerd.

Als tweede maatregel willen de opleidingen in 2025–2026 de beoordelingscriteria kritisch evalueren. Zij vragen zich af of de optelsom van deelbeoordelingen niet structureel tot te hoge eindcijfers leidt, mede gezien de ondergrens van een 6,0. Examencommissie en management voeren hierover momenteel actief de discussie. Ook het panel heeft een concrete casus ingezien in de **bachelor Religiewetenschappen** waarin een scriptie met gebrekkig Engels, en mede daardoor lastig te volgen inhoud en argumentatie, toch een relatief hoog cijfer kreeg. Momenteel gelden bronvermelding en het toevoegen van een Research Data Management-plan (indien relevant) als knock-out criterium. Het panel vraagt zich echter af of er aanvullende knock-out criteria nodig zijn.

Hoewel het panel positief is over de stappen die de opleidingen sinds de vorige visitatie hebben ondernomen en de huidige maatregelen waardeert, concludeert het dat de hoge beoordeling van scripties een aandachtspunt blijft. Het beveelt de opleidingen daarom aan om de kalibratiesessies te continueren en daarbij actief te zoeken naar de optimale formule voor weging en eventuele aanvullende knock-out criteria in het beoordelingsformulier, zodat scriptiebeoordelingen accuraat zijn en niet structureel te hoog uitvallen.

Ethische Commissie en data-ethiek

De faculteit beschikt over een Ethische Commissie die zich richt op zowel ethiek als gegevensbescherming. De commissie bestaat uit drie vaste leden en één adviserend lid. Het adviserend lid houdt zich bezig met datamanagement en privacy, terwijl de vaste leden de ethische aspecten van

onderzoeksvoorstellen voor scripties beoordelen. Studenten kunnen geen advies inwinnen bij de commissie, maar docenten wel – ook breder in relatie tot ethische kwesties binnen het onderwijs.

Het panel heeft binnen de opleidingen enkele scripties ingezien waarin gebruik is gemaakt van social-media data of gegevens uit interacties met personen. Het was benieuwd of studenten voldoende begeleiding en instructie hebben gekregen over het omgaan met dergelijke data. Masterstudenten geven aan dat de cursus *Sociaalwetenschappelijke methoden* hen goed heeft voorbereid op de scriptie en dat daarin data-ethiek expliciet aan bod kwam, vooral voor studenten die werken met interviews, participatieve observaties of social media analyse. Daarnaast is een Research Data Management-plan verplicht bij empirisch onderzoek. Dit plan, opgesteld volgens een vast sjabloon, ondersteunt studenten bij het verantwoorden van dataverzameling en -opslag en moet worden goedgekeurd voordat studenten hun scriptie mogen voortzetten. Studenten beschrijven ook dat zij hun dataverzameling nader toelichten in de methodensectie en regelmatig feedback krijgen van docenten op hun onderzoeksopzet. Het panel is erg positief over de aandacht die er voor data-ethiek en ethische aspecten is.

De examencommissie ziet toe op de aanwezigheid van het Research Data Management-plan, terwijl docenten en de Ethische Commissie beoordelen of het plan inhoudelijk acceptabel en voldoende is. De examencommissie is overtuigd van de effectiviteit van dit systeem, omdat een scriptie niet als voldoende kan worden beoordeeld zonder dat aan de ethische vereisten is voldaan. De Ethische Commissie onderhoudt bovendien nauw contact met de examencommissie, organiseert workshops en deelt aandachtspunten in teamvergaderingen. Het panel is positief over deze samenwerking en constateert dat er goed overleg plaatsvindt over data-ethiek en datamanagement. Tegelijkertijd ziet het panel kansen om processen verder te formaliseren en de workflow duidelijker en concreter te maken, zeker gezien de toename van het gebruik van social-media data en de groeiende aandacht voor dataopslag.

Generatieve Artificial Intelligence

Het panel is nieuwsgierig in hoeverre studenten geïnformeerd worden over wat wel en niet is toegestaan in de omgang met AI. Studenten geven aan dat er universiteitsbreed een handboek beschikbaar is waarin de implicaties van AI worden beschreven. Toch ervaren studenten grijze gebieden rond de vraag wanneer hun eigen inbreng in het geding komt. In cursussen merken zij bovendien verschillen: in de studiegids staat per cursus aangegeven wat acceptabel is in AI-gebruik. Vaak is dit toegestaan met toestemming van docenten, bijvoorbeeld voor transcriberen en vertalen. De universiteit faciliteert daarvoor een eigen programma voor grammaticacontrole via de website. Binnen de bacheloropleidingen zijn er bovendien cursussen waarin studenten actief met AI moeten werken en kritisch dienen te reflecteren op de implicaties ervan.

Dit roept bij het panel de vraag op hoe docenten omgaan met AI-gebruik en welke ondersteuning zij daarbij krijgen. Het panel merkt op dat de opleidingen, en met name de masteropleiding, nog sterk

leunen op schriftelijke toetsing zoals papers, die relatief gevoelig zijn voor fraude door AI-gebruik. Docenten beschikken momenteel niet over detectietools, maar universiteitsbreed worden wel workshops, discussies en e-learnings aangeboden om hen te ondersteunen. Tegelijkertijd geven docenten aan dat zij weinig tijd hebben om hier actief gebruik van te maken. Sommige docenten passen hun toetsvormen aan, bijvoorbeeld door een reflectief rapport te vervangen door een mondelinge toets.

Daarbij speelt ook de examencommissie een belangrijke rol. Zo organiseerde de examencommissie in 2024 een bijeenkomst voor docenten over de omgang met AI en vroeg hen met behulp van een matrix kritisch naar toetsvormen te kijken en AI-gevoelige vormen te identificeren. Inmiddels zijn volgens de examencommissie take-home tentamens niet langer toegestaan. Daarnaast heeft zij een stappenplan gedeeld met procedures voor situaties waarin vermoedens van AI-fraude bestaan. Docenten moeten daarbij actief het gesprek aangaan met studenten om te controleren of zij daadwerkelijk auteur van het werk zijn. De examencommissie wenst in de toekomst sterker in te zetten op preventie en transparantie, bijvoorbeeld door studenten te laten verklaren dat zij AI hebben gebruikt en op welke wijze. Het panel spreekt waardering uit voor deze concrete maatregelen en is positief over het stappenplan voor docenten en de overweging om studenten een verklaring te laten afleggen.

Tegelijkertijd geven zowel studenten als docenten aan dat het universitaire beleid vooral gericht is op het voorkomen van AI-gebruik, het tegengaan van fraude en het informeren over de implicaties. Het panel herkent dit en constateert hiermee dat een toekomstgerichte visie ontbreekt. Aangezien AI onvermijdelijk deel zal uitmaken van het studieproces en de latere beroepspraktijk, beveelt het panel aan om AI structureel te thematiseren in onderwijs en toetsing en dit vast te leggen in toekomstgericht universiteits- of faculteitsbreed beleid. Daarnaast benadrukt het panel dat docenten voldoende tijd en ruimte moeten krijgen voor scholing en professionalisering op het gebied van AI.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleidingen beschikken over een stevig en zorgvuldig ingericht toetsingssysteem, waarin validiteit, betrouwbaarheid en transparantie goed zijn verankerd. Studenten ervaren de variëteit in toetsvormen als positief en ondersteunend voor hun ontwikkeling. De examencommissie vervult een overtuigende en proactieve rol in de kwaliteitsborging, onder meer via verbetermaatregelen, follow-up en kalibratiesessies. Sinds de vorige visitatie zijn duidelijke stappen gezet in het gebruik van scriptiebeoordelingsformulieren en procedures. Het panel waardeert daarnaast de aandacht voor ethische aspecten en data-management – zowel in scripties als breder binnen de opleidingen.

Tegelijkertijd ziet het panel ruimte voor verdere aanscherping. Het adviseert om beoordelingen van niet-traditionele toetsvormen te standaardiseren en processen rond data-ethiek te formaliseren in samenwerking tussen de Ethische Commissie en examencommissie. Daarnaast beveelt het de

opleidingen aan om de kalibratiesessies voor scripties te continueren en hierin te zoeken naar optimalisatie van het scriptiebeoordelingsformulier. Tot slot vraagt de omgang met generatieve AI om een toekomstgerichte visie, waarin AI structureel wordt gethematiseerd in onderwijs en toetsing, verankerd in universiteits- of faculteitsbreed beleid en het bieden van voldoende tijd en mogelijkheden aan docenten om zich op dit punt te scholen en te professionaliseren.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de opleidingen **voldoen aan standaard 3**, toetsing.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleidingen tonen aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen en overwegingen

Eindwerken

De bachelor- en masteropleidingen hanteren een samenhangend geheel aan toetsinstrumenten waarmee wordt gevolgd of studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Het eindwerk, in de vorm van een bachelor- of masterscriptie, vormt het belangrijkste toetsmoment, omdat hier vrijwel alle beoogde leerresultaten samenkomen. Studenten tonen in hun scriptie aan dat zij in staat zijn om, onder begeleiding in de **bacheloropleidingen** of relatief zelfstandig in de **masteropleiding**, een onderzoek van beperkte omvang op te zetten en uit te voeren binnen het domein van theologie of religiewetenschappen. In de periode 2018 tot en met 2024 lag het gemiddelde eindcijfer van de scripties voor alle drie de opleidingen op 7,8. Dit duidt volgens het panel op een consistent hoog niveau van de eindwerken.

Het panel heeft vijftien scripties per opleiding beoordeeld, inclusief de bijbehorende beoordelingsformulieren (zie bijlage 5). Bij de selectie is rekening gehouden met een evenwichtige spreiding van onderwerpen en beoordelaars; in de **masteropleiding** bovendien ook met de verschillende tracks. Uit deze beoordeling blijkt dat studenten de beoogde leerresultaten daadwerkelijk realiseren en het vereiste bachelor- en masterniveau overtuigend demonstreren. Het panel stelt vast dat de scripties overwegend van academisch hoog niveau zijn en zich laten kenmerken door een duidelijke structuur en een zorgvuldige methodologische uitwerking. Studenten werken hun onderzoeksvraag systematisch uit en hanteren daarbij passende onderzoeksmethoden. De scriptieonderwerpen weerspiegelen bovendien een sterke betrokkenheid bij actuele maatschappelijke vraagstukken en sluiten goed aan bij het profiel en de doelstellingen van de opleidingen. De scripties bestrijken een breed inhoudelijk domein, variërend van klassieke theologische debatten tot hedendaagse religieuze praktijken. Ook de diversiteit in religies en religieuze tradities komt nadrukkelijk naar voren, hetgeen het panel positief waardeert.

Alumni

Iedere vijf jaar voert de faculteit een enquête uit onder alumni om inzicht te verkrijgen in arbeidsmarktperspectieven en om feedback op de opleidingen te verzamelen. In december 2021 is een enquête uitgezet onder alumni die tussen 2012 en 2021 zijn afgestudeerd, met een responspercentage van 21,2%. Hoewel concrete cijfers over de interne doorstroom binnen de RUG ontbreken, neemt het panel positief kennis van de signalen van studenten en alumni dat de doorstroom aanzienlijk lijkt, hetgeen zij toeschrijven aan de aantrekkelijkheid van de faculteit en de brede keuzemogelijkheden. Uit de enquête blijkt dat alumni van de **bachelor Theologie** vaak een baan vinden in de kerk, gezondheidszorg en het onderwijs, terwijl alumni van de **bachelor Religiewetenschappen** onder meer terechtkomen in onderwijs, gezondheidszorg, wetenschap en overheid. Uit de enquête blijkt daarnaast dat circa 80% van de afgestudeerden **bachelor Theologie** en 90% van de afgestudeerden **bachelor Religiewetenschappen** die beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt een functie op minimaal hbo-niveau vinden. De meerderheid van de afgestudeerden **Theologie** kiest echter voor de driejarige PThU-masteropleiding *Predikantschap* na het PThU-traject te hebben gevolgd. Alumni van de **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** vinden in 80% van de gevallen binnen een half jaar een baan en in 95% binnen een jaar, waarvan 96% op minimaal hbo-niveau. Zij komen terecht in sectoren als educatie, overheid, internationale betrekkingen en NGO's. Alumni van de mastertrack Geestelijke Verzorging vinden in circa 80% van de gevallen werk in de gezondheidszorg, onder meer als geestelijk verzorger, pastor of welzijnscoach.

Het panel is positief over de monitoring van alumni, maar merkt op dat dit vaker dan eens per vijf jaar zou moeten plaatsvinden om actuele gegevens te verkrijgen. Het adviseert daarom om jaarlijks te monitoren waar alumni terechtkomen. Het panel constateert dat alumni goed hun weg vinden, zowel in vervolgoopleidingen als in het beroepenveld, en dat dit aansluit bij het profiel waartoe de opleidingen opleiden. Tijdens de visitatie woonde het panel een stage- en alumnifestival bij (zie standaard 2), waar het met alumni en masterstudenten sprak. Omdat de **masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen** een verplichte stage kent, werd duidelijk hoe deze opleiding erin slaagt de koppeling tussen theorie en praktijk adequaat vorm te geven. Deze gesprekken bevestigen daarnaast de veelzijdigheid van alumni en hun enthousiasme over zowel hun functies als de gevolgde opleiding die hen hierop heeft voorbereid. Uit de enquête van 2021 blijkt bovendien dat 89% van de alumni tevreden tot zeer tevreden is over het gevolgde onderwijs en dat 87% opnieuw zou kiezen voor een opleiding aan de faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij. Alumni waarderen in het bijzonder de analytisch-cognitieve vaardigheden en de inhoudelijke kennis over religie en cultuur die zij tijdens hun opleiding hebben opgedaan en die goed aansluiten bij de vereisten van hun huidige functies.

Alumni worden op verschillende manieren bij de faculteit betrokken. Zo ontvangen ze informatie over ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek, worden ze uitgenodigd voor feestelijke

aangelegenheden en vindt er tweejaarlijks een alumnidag plaats. Naar aanleiding van de aanbeveling uit 2019 om alumni structureler te betrekken bij het behoud en de verbetering van de onderwijskwaliteit, zijn sindsdien concrete stappen gezet. Alumni leveren inmiddels bijdragen in de vorm van gastcolleges, begeleiding van stages en activiteiten rond werkveldoriëntatie (zie standaard 2). Daarnaast ontwikkelt de RUG een Alumni en Career Platform, waar alumni en studenten met elkaar in contact kunnen komen en waar alumni stages kunnen aanbieden. Voor de periode 2025–2027 is het expliciete doel om deze betrokkenheid verder te structureren, met het oog op het versterken van de relatie met het werkveld en het verdiepen van het maatschappelijke profiel van de opleidingen (zie standaard 1).

Het panel is positief over deze ontwikkelingen en constateert dat de aanbeveling uit 2019 is opgevolgd. Tegelijkertijd ziet het panel aanvullende mogelijkheden om de alumni-betrokkenheid verder te versterken. Zo geeft een alumnus van de mastertrack Geestelijke Verzorging aan behoefte te hebben aan onderling contact om vraagstukken uit de huidige beroepspraktijk te bespreken. Het panel adviseert daarom om voor de **masteropleiding** een geformaliseerd alumninetwerk in te richten dat ruimte biedt voor uitwisseling tussen afgestudeerden en, waar passend, docenten. Daarmee kan de faculteit de verbinding met het werkveld verder versterken en alumni-ervaringen systematischer benutten binnen ontwikkelingen in het vakgebied en mogelijke activiteiten in het kader van Leven Lang Ontwikkelen.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleidingen overtuigend aantonen dat studenten het vereiste eindniveau bereiken: de eindwerken zijn van hoog academisch niveau, methodologisch zorgvuldig en inhoudelijk divers, en bevestigen dat de beoogde leerresultaten gerealiseerd worden. Alumni vinden succesvol hun weg in vervolgopleidingen en uiteenlopende beroepspraktijken, waarbij zij de opgedane analytische vaardigheden en inhoudelijke kennis hoog waarderen. Het panel is positief over de bestaande monitoring en betrokkenheid van alumni en ziet dat eerdere aanbevelingen grotendeels zijn opgevolgd, maar adviseert om de arbeidsmarktmonitoring frequenter uit te voeren en voor de **masteropleiding** een geformaliseerd alumninetwerk te ontwikkelen om de verbinding met het werkveld verder te versterken.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de opleidingen **voldoen aan standaard 4**, gerealiseerde leerresultaten.

Eindoordeel

Het panel heeft de opleidingen beoordeeld aan de hand van vier standaarden. Het panel concludeert dat het **bachelorprogramma Theologie** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Het panel concludeert dat het **bachelorprogramma Religiewetenschappen** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet

Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Het panel concludeert dat het **masterprogramma Theologie en Religiewetenschappen** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

In de voorgaande paragrafen heeft het panel positieve overwegingen over de programma's per standaard besproken en onderbouwd. Het stelde de volgende overwegingen vast:

- **Onderscheidend profiel en maatschappelijke relevantie:** De faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij onderscheidt zich door haar onafhankelijke karakter en brede maatschappelijke oriëntatie. Het aanbieden van zowel Theologie als Religiewetenschappen, die met elkaar verweven zijn, binnen een openbare universiteit is uniek en wordt door studenten en docenten als waardevol ervaren. De curricula zijn inhoudelijk sterk en sluiten goed aan bij actuele maatschappelijke vraagstukken, waardoor de opleidingen een duidelijke maatschappelijke relevantie hebben.
- **Samenhang en verwevenheid van onderwijs en onderzoek:** De programma's zijn helder gestructureerd en bieden studenten een leerlijn van oriëntatie naar specialisatie. Docenten koppelen hun onderwijs structureel aan hun eigen onderzoeken, waardoor studenten inhoudelijke diepgang ervaren en participeren in lopende projecten. De transdisciplinaire leergemeenschappen vormen een onderscheidend element waarin onderwijs, onderzoek en maatschappelijke praktijk overtuigend samenkomen.
- **Ondersteunende leeromgeving en gemeenschap:** Studenten ervaren docenten en studieadviseurs als toegankelijk en inspirerend. De kleinschaligheid van de faculteit en de centrale rol van de hal als ontmoetingsplek dragen bij aan gemeenschapsvorming en een gevoel van nabijheid. De brede en internationale samenstelling van het docententeam versterkt het leerklimaat en stimuleert interdisciplinariteit en innovatie.
- **Zorgvuldig toetsingsbeleid en kwaliteitsborging:** De examencommissie vervult een proactieve rol in het bewaken van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van toetsing. Kalibratiesessies, verbeterde scriptiebeoordelingsformulieren en aandacht voor data-ethiek tonen een zorgvuldig en toekomstgericht toetsingssysteem. Studenten waarderen de variatie in toetsvormen en de kwaliteit van feedback.
- **Hoog niveau van eindwerken en succesvolle uitstroom:** Scripties en eindwerken zijn methodologisch zorgvuldig en van consistent hoog academisch niveau. Alumni vinden snel en succesvol hun weg in vervolgopleidingen en uiteenlopende beroepspraktijken. Zij waarderen de analytische vaardigheden en inhoudelijke kennis die zij tijdens hun studie hebben opgedaan. De betrokkenheid van alumni via gastcolleges, stages en het nieuwe Alumni en Career Platform wordt door het panel als erg waardevol gezien.

Naast deze positieve overwegingen is het panel van mening dat er in verschillende aspecten van de opleidingen (nog) ruimte is voor verbetering. In dit rapport doet het panel een aantal **adviezen** die niet strikt aanbevelingen zijn.

Voor de bacheloropleiding Theologie adviseert het panel:

- Om aanvullende beoogde leerresultaten te formuleren voor studenten die het reguliere bachelorprogramma en niet het PThU-traject volgen;

- Om een verplichte stage in het curriculum te overwegen, zodat studenten praktijkgerichte vaardigheden opdoen.

Voor de bacheloropleiding Religiewetenschappen adviseert het panel:

- Om een verplichte stage in het curriculum te overwegen, zodat studenten praktijkgerichte vaardigheden opdoen.

Voor de masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen adviseert het panel:

- Om de mastertracks (op Geestelijke Verzorging na) duidelijker en steviger te profileren en positioneren;
- Om aanvullende beoogde leerresultaten te formuleren voor de mastertracks, anders dan de Geestelijke Verzorging track;
- Om een geformaliseerd alumninetwork in te richten dat onderlinge uitwisseling tussen afgestudeerden faciliteert.

Voor alle opleidingen geldt daarnaast het advies:

- Om in de beoogde leerresultaten, naast academische competenties, de professionele vaardigheden explicieter te formuleren;
- Om de betrokkenheid van alumni verder te structureren en te intensiveren ter versterking van de aansluiting op het vakgebied en beroepenveld;
- Om de aandacht voor gemeenschapsvorming te continueren en hierin actief de centrale rol van de hal als ontmoetingsplek te benutten;
- Om digitale tools, (denk aan bijvoorbeeld Mentimeter), in colleges te gebruiken om alternatieve wijze van actieve participatie onder studenten verder te bevorderen;
- Om blijvende aandacht te bieden aan heldere voorlichting en informatievoorziening over de profilering van de opleidingen;
- Om aandacht voor arbeidsmarktoriëntatie en voorbereiding op vervolgstudies sterker en consistentier te integreren in het verplichte onderwijsprogramma;
- Om de effecten van de genomen maatregelen voor het bevorderen van de studeerbaarheid systematisch te monitoren;
- Om ruimte in het curriculum over te laten voor experiment en creativiteit van het docententeam;
- Om de beoordeling van niet-traditionele toetsvormen nader te standaardiseren;
- Om de processen en workflow rondom data-ethiek nader te formaliseren in samenwerking tussen de examencommissie en Ethische Commissie;
- Om jaarlijks te monitoren in welke vervolgopleidingen of -functies alumni terechtkomen.

Het panel beveelt een aantal vervolgacties aan om de programma's verder te verbeteren. Deze **aanbevelingen** doen geen afbreuk aan de positieve beoordeling van de kwaliteit van de programma's:

- **Representatieve beoogde leerresultaten:** Formuleer de beoogde leerresultaten in de **bacheloropleidingen** die gaan over religieuze tradities algemener en breder, zodat deze beter recht doen aan de diversiteit aan religieuze tradities in de onderwijspraktijk.
- **Keuzevrijheid in Nederlandse taal:** Zorg ervoor dat studenten – in lijn met het taalbeleid – altijd de mogelijkheid hebben om in het Nederlands te werken om de keuzevrijheid voor taal te waarborgen en monitor dit nauwgezet.
- **Stages:** Formaliseer processen en communicatie rondom stages in de **masteropleiding** in alle tracks, met uitzondering van de track Geestelijke Verzorging, zodat alle studenten – inclusief internationale – gegarandeerd toegang hebben tot stageplekken.
- **Accurate scriptiebeoordelingen:** Continueer de kalibratiesessies voor scriptiebeoordelingen en zoek hierin actief naar de optimale formule voor weging en eventuele aanvullende knock-out criteria in het beoordelingsformulier.
- **AI-beleid:** Ontwikkel een duidelijk en toekomstgericht AI-beleid dat definieert hoe AI op verantwoorde wijze kan worden geïntegreerd in en aandacht krijgt in onderwijs en beoordeling en dat ervoor zorgt dat studenten zijn voorbereid op carrières in een datarijke wereld. Zorg ervoor dat in functie hiervan het personeel toegang heeft tot training om de nodige kennis en vaardigheden op te bouwen.

4. BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Instelling	
Naam in RIO	Rijksuniversiteit Groningen
Adres	Postbus 72, 9700 AB Groningen
Website	www.rug.nl
BRIN-nummer	21PC
Instellingstoets	Positief (17 juli 2019)

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Theologie
Internationale naam	Theology
Locatie	Groningen
Opleidingsnummer in RIO	56109
Oriëntatie en niveau	wo ba
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	B of Arts
Studielast in EC	180
Variant(en)	Voltijd, deeltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO cluster Religie en Theologie
Inleverdatum visitatierapport	1 mei 2026
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Religiewetenschappen

Internationale naam	Religious Studies
Locatie	Groningen
Opleidingsnummer in RIO	50902
Oriëntatie en niveau	wo ba
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Engels
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	B of Arts
Studielast in EC	180
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO cluster Religie en Theologie
Inleverdatum visitatierapport	1 mei 2026
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Theologie en Religiewetenschappen
Internationale naam	Theology and Religious Studies
Locatie	Groningen
Opleidingsnummer in RIO	60824
Oriëntatie en niveau	wo ma
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Engels
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	1. Religion and Pluralism: Ancient and Modern 2. Religion, Conflict and Globalization 3. Heritage and Religion 4. Geestelijke Verzorging 5. Anthropology of Religion and Culture
Joint programme	Nee

Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	M of Arts
Studielast in EC	60
Variant(en)	Voltijd, deeltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO cluster Religie en Theologie
Inleverdatum visitatierapport	1 mei 2026
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Bijlage 2: Beoogde leerresultaten

Bacheloropleiding Theologie

Kennis en inzicht

1. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in de theoretische en methodologische grondslagen van de theologie en kan de plaats die de theologie inneemt ten opzichte van vooral de sociale wetenschappen en de geesteswetenschappen benoemen;
2. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in het jodendom, het christendom en de islam, inclusief hun ontstaansgeschiedenis, teksten en culturele contexten;
3. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van de Griekse en Hebreeuwse taal teneinde relevante bronnen te kunnen lezen;
4. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in de verschillende disciplines van de theologie:
 - a. Bijbelwetenschappen
 - b. Sociale wetenschappen (o.m. sociologie- en psychologie van religie)
 - c. Geesteswetenschappen (o.m. geschiedenis-, filosofie-, en ethiek van religie)
5. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in de onderzoeksmethoden die worden gebruikt in de bij 4 genoemde disciplines van de theologie;
6. Indien het programma van de RUG-bachelor Theologie zonder PThU-vakken is gevolgd: De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in een (zelfgekozen) discipline of vakgebied buiten de theologie;
7. Indien het programma van de RUG-bachelor Theologie met PThU-vakken is gevolgd: De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in systematische, bijbelse, historische, interculturele en praktische theologie;
8. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over meer gevorderde kennis van en inzicht in een thema binnen de theologie, die onder meer blijken uit een scriptie.

Toepassen kennis en inzicht

9. De afgestudeerde is in staat met behulp van de opgedane kennis en inzichten de verwevenheid van religie en cultuur in diverse contexten te analyseren en inzichtelijk te maken vanuit de bij 4 genoemde disciplines;
10. De afgestudeerde is in staat met behulp van opgedane kennis en inzichten teksten wetenschappelijk te analyseren;
11. De afgestudeerde is in staat met behulp van de opgedane kennis en inzichten onder begeleiding een onderzoek van beperkte omvang op te zetten en uit te voeren door:
 - a. zelfstandig materiaal en informatie te verzamelen, in (elektronische) catalogi en (elektronische) databases, en op hun geldigheid te beoordelen
 - b. een vraagstuk te formuleren
 - c. te bepalen welke relevante disciplinaire perspectieven, methoden en theoretische concepten het meest geschikt zijn voor de bestudering van een vraagstuk
 - d. een vraagstuk vanuit verschillende disciplinaire perspectieven en met behulp van verschillende methoden en theoretische concepten te analyseren
 - e. uit eigen onderzoek verantwoorde conclusies te trekken met betrekking tot het geformuleerde vraagstuk
12. De afgestudeerde is in staat om opgedane kennis en inzicht toe te passen op specifieke producten die in professionele contexten relevant zijn.

Oordeelsvorming

13. De afgestudeerde is in staat over eigen en andermans onderzoek op het terrein van de theologie – sociaal-maatschappelijk, wetenschappelijk en ethisch – te evalueren en verantwoorde oordelen te vormen;
14. De afgestudeerde is in staat kritisch te reflecteren op actuele wetenschappelijke en maatschappelijke debatten aangaande de rol van religie in de samenleving.

Communicatie

15. De afgestudeerde is in staat deel te nemen aan discussies over de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de theologie;
16. De afgestudeerde is in staat een academisch correct, beargumenteerd en kritisch mondeling verslag te geven van de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de theologie aan een publiek bestaande uit specialisten en niet-specialisten;
17. De afgestudeerde is in staat een academisch correct, beargumenteerd en kritisch schriftelijk verslag te geven van de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de theologie aan een publiek bestaande uit specialisten en niet-specialisten.

Leervaardigheden

18. De afgestudeerde is in staat sociaal en communicatief op te treden in samenwerkingssituaties;
19. De afgestudeerde is in staat op constructieve wijze aan medestudenten feedback te geven en van medestudenten feedback te ontvangen en gegronde kritiek goed te verwerken;
20. De afgestudeerde is in staat aanwijzingen en kritiek van begeleiders adequaat te verwerken;
21. De afgestudeerde is in staat zelfstandig te werken, inclusief het maken van een realistische planning en zich te houden aan overeengekomen planningen en prioritering;
22. De afgestudeerde is in staat tot zelfstandige oriëntatie op relevante masteropleidingen en/of relevante beroepssectoren.

Bacheloropleiding Religiewetenschappen

Kennis en inzicht

1. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in de theoretische en methodologische grondslagen van de religiewetenschap en kan de plaats die de religiewetenschap inneemt ten opzichte van vooral de sociale wetenschappen en de geesteswetenschappen benoemen;
2. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in het jodendom, het christendom, de islam, het hindoeïsme en het boeddhisme, inclusief hun geschiedenis, bronnen en verwevenheid met diverse culturen;
3. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in de verschillende disciplines van de religiewetenschap:
 - a. Sociale wetenschappen (o.m. antropologie, sociologie- en psychologie van de religie)
 - b. de geesteswetenschappen (o.m. geschiedenis, filosofie, ethiek) van de religie
4. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over kennis van en inzicht in de onderzoeksmethoden die worden gebruikt in de bij 3 genoemde disciplines van de religiewetenschap;
5. De afgestudeerde kan laten zien dat hij/zij beschikt over kennis van en inzicht in een (zelfgekozen) discipline of vakgebied buiten de religiewetenschap;
6. De afgestudeerde is in staat te laten zien dat hij/zij beschikt over meer gevorderde kennis van en inzicht in een thema binnen de religiewetenschap, die onder meer blijken uit een scriptie.

Toepassen kennis en inzicht

7. De afgestudeerde is in staat met behulp van de opgedane kennis en inzichten de verwevenheid van religie en cultuur in diverse contexten te analyseren en inzichtelijk te maken vanuit de bij 3 genoemde disciplines;
8. De afgestudeerde is in staat de opgedane kennis en inzichten in de bij 3 genoemde disciplines in combinatie toe te passen op diverse thema's;
9. De afgestudeerde is in staat met behulp van opgedane kennis en inzichten teksten wetenschappelijk te analyseren;
10. De afgestudeerde is in staat met behulp van de opgedane kennis en inzichten onder begeleiding een onderzoek van beperkte omvang op te zetten en uit te voeren door:
 - a. zelfstandig materiaal en informatie verzamelen, in (elektronische) catalogi en (elektronische) databases, en op hun geldigheid beoordelen
 - b. met behulp van de opgedane kennis en inzichten een vraagstuk formuleren
 - c. te bepalen welke relevante disciplinaire perspectieven, methoden en theoretische concepten het meest geschikt zijn voor de bestudering van een vraagstuk
 - d. een vraagstuk vanuit verschillende disciplinaire perspectieven en met behulp van verschillende methoden en theoretische concepten analyseren
 - e. uit eigen onderzoek een verantwoorde te conclusies trekken met betrekking tot het geformuleerde vraagstuk
11. De afgestudeerde is in staat opgedane kennis en inzicht toe te passen om specifieke producten te ontwikkelen die in professionele contexten relevant zijn.

Oordeelsvorming

12. De afgestudeerde is in staat over eigen en andermans onderzoek op het terrein van de religiewetenschap – sociaal-maatschappelijk, wetenschappelijk en ethisch - te evalueren en verantwoorde oordelen te vormen;
13. De afgestudeerde is in staat kritisch te reflecteren op actuele wetenschappelijke en maatschappelijke debatten aangaande de rol van religie in de samenleving.

Communicatie

14. De afgestudeerde is in staat deel te nemen aan discussies over de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de religiewetenschap.
15. De afgestudeerde is in staat een academisch correct, beargumenteerd en kritisch mondeling verslag te geven van de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de religiewetenschap aan een publiek bestaande uit specialisten en niet-specialisten;
16. De afgestudeerde is in staat een academisch correct, beargumenteerd en kritisch schriftelijk verslag te geven van de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de religiewetenschap aan een publiek bestaande uit specialisten en niet-specialisten.

Leervaardigheden

17. De afgestudeerde is in staat sociaal en communicatief op te treden in samenwerkingssituaties;
18. De afgestudeerde is in staat op constructieve wijze aan medestudenten feedback te geven en van medestudenten feedback te ontvangen en gegronde kritiek goed te verwerken;
19. De afgestudeerde is in staat aanwijzingen en kritiek van begeleiders adequaat te verwerken;
20. De afgestudeerde is in staat zelfstandig te werken, inclusief het maken van een realistische planning en zich te houden aan overeengekomen planningen en prioritering;
21. De afgestudeerde is in staat tot zelfstandige oriëntatie op relevante masteropleidingen en/of relevante beroepssectoren.

Masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen

Kennis en inzicht

1. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over diepgaande kennis van en inzicht in de belangrijkste wetenschappelijke debatten, theoretische perspectieven en toepasselijke methodologieën in één deelgebied (track) van de theologie en religiewetenschap;
2. De afgestudeerde kan laten zien te beschikken over grondige kennis van en inzicht in wetenschappelijke debatten, theoretische perspectieven en methodologieën op het gebied van ten minste één thema binnen een deelgebied (track) van de theologie en religiewetenschap.

Toepassen kennis en inzicht

3. De afgestudeerde is in staat tot zelfstandige wetenschappelijke analyse van bronnenmateriaal en teksten op het terrein van theologie en religiewetenschap;
4. De afgestudeerde is in staat op een zelfstandige en wetenschappelijke wijze bronnen en literatuur, in (elektronische) catalogi en (elektronische) databases op een deelgebied van theologie en religiewetenschap te verzamelen en te verwerken;
5. De afgestudeerde kan laten zien bekend te zijn met de onderzoeksmethoden die gangbaar zijn in een deelgebied (track) van de theologie en religiewetenschap en deze te kunnen toepassen;
6. De afgestudeerde is in staat zelfstandig onderzoek te ontwerpen en uit te voeren in één deelgebied (track) van de theologie en religiewetenschap;
7. De afgestudeerde is in staat opgedane kennis en inzichten zelfstandig toe te passen om specifieke producten te ontwikkelen die in professionele contexten relevant zijn.

Oordeelsvorming

8. De afgestudeerde is in staat historische, methodologische, maatschappelijke en ethische belangen in één deelgebied (track) van de theologie en religiewetenschap af te wegen in analyses van complexe kwesties en daar een zelfstandig oordeel over te vormen;
9. De afgestudeerde is in staat kritisch te reflecteren op actuele wetenschappelijke en maatschappelijke debatten aangaande de rol van religie in de samenleving.
10. De afgestudeerde is in staat een zelfstandig oordeel te vormen over de eigen wetenschappelijke verantwoordelijkheid op een deelgebied van theologie en religiewetenschap;

Communicatie

11. De afgestudeerde is in staat deel te nemen aan discussies over de stand van zaken betreffende onderzoek binnen een of meer deelgebieden van de theologie en religiewetenschap.
12. De afgestudeerde is in staat vakmatige inzichten en resultaten van (eigen) wetenschappelijk onderzoek mondeling en schriftelijk te vertalen naar een breed publiek van specialisten en niet-specialisten;
13. De afgestudeerde is in staat verslag te doen van zelf uitgevoerd onderzoek op een manier die voldoet aan de gebruikelijke academische standaarden in het betreffende deelgebied van theologie en religiewetenschap.

Leervaardigheden

14. De afgestudeerde is in staat sociaal en communicatief op te treden in samenwerkingsrelaties.
15. De afgestudeerde is in staat op constructieve wijze aan medestudenten feedback te geven, van medestudenten feedback te ontvangen en gegronde kritiek goed te verwerken.
16. De afgestudeerde is in staat aanwijzingen en kritiek van begeleiders adequaat te verwerken.
17. De afgestudeerde is in staat zelfstandig te werken, inclusief het maken van een realistische planning en zich te houden aan overeengekomen planningen en prioritering.
18. De afgestudeerde is in staat tot zelfstandige oriëntatie op relevante beroepssectoren en integratie van de verworven kennis en vaardigheden in relevante functies of werkgebieden.

Mastertrack Geestelijke Verzorging

Naast de bovenstaande generieke beoogde leerresultaten voor de masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen, gelden voor de track Geestelijke Verzorging nog de volgende.

1. De afgestudeerde is in staat te laten zien dat deze beschikt over kennis van en inzicht in methoden, theorieën en wetenschappelijke debatten op het gebied van de geestelijke verzorging;
2. De afgestudeerde is in staat te laten zien dat deze beschikt over kennis van en inzicht in de complexe organisaties waarbinnen geestelijk verzorgers werken;
3. De afgestudeerde is in staat te laten zien dat deze beschikt over diepgaande kennis van en inzicht in (de samenhang tussen) godsdienstpsychologische, levensbeschouwelijke en ethische aspecten van religie, gezondheid en welzijn in de Westerse multiculturele en multi-levensbeschouwelijke samenleving;
4. De afgestudeerde is in staat te laten zien dat deze beschikt over kritisch inzicht (vanuit 1-3) in de wijze waarop mensen vormgeven aan zingeving en levensbeschouwing in hun precieze context en hoe hier als geestelijk verzorger mee om te gaan;
5. De afgestudeerde is in staat om met collega's en vertegenwoordigers van andere disciplines samen te werken, op grond van inzicht in het werkdomein van verschillende aanpalende beroepsgroepen;
6. De afgestudeerde is in staat te laten zien dat deze beschikt over communicatieve en methodische vaardigheden die nodig zijn voor het uitoefenen van het beroep van geestelijk verzorger;
7. De afgestudeerde is in staat diens vakdeskundigheid, beroepsbekwaamheid en levensbeschouwing op een gereflecteerde en geloofwaardige manier in de eigen persoon te verbinden.

Bijlage 3: Curriculumoverzicht

Studieschema's Bachelor Theologie

Tabel 3.1.1 Studiejaar 1 Bachelor Theologie – voltijd (Grieks geïntegreerd)

<i>Sem</i>	<i>Theologie-RUG</i>	<i>EC</i>	<i>Theologie met PThU-traject</i>
Ia	Hebreeuws 1	7.5	Hebreeuws 1
Ia	Theologie: Concepten en Methoden	7.5	Theologie: Concepten & Methoden
Ib	Hebreeuws 2	7.5	Hebreeuws 2
Ib	Hebreeuwse Bijbel en antiek jodendom: Teksten en culturele context	7.5	Hebreeuwse Bijbel en antiek jodendom: Teksten en culturele context
IIa	Exegese Oude Testament	7.5	Exegese Oude Testament
IIa	Psychology and Sociology of Religion	7.5	<i>Praktische Theologie</i>
IIb	Nieuwe Testament: Teksten en Culturele Context	7.5	Nieuwe Testament: Teksten en Culturele Context
IIb	Religion and Philosophy	7.5	Religion and Philosophy

Tabel 3.1.2 Studiejaar 1 Studieschema Bachelor Theologie – voltijd (VWO-examen Grieks)

<i>Sem</i>	<i>Theologie-RUG</i>	<i>EC</i>	<i>Theologie met PThU-traject</i>
Ia	Hebreeuws 1	7.5	Hebreeuws 1
Ia	Theologie: Concepten en Methoden	7.5	Theologie: Concepten en Methoden
Ib	Hebreeuws 2	7.5	Hebreeuws 2
Ib	Hebreeuwse Bijbel en antiek jodendom: Teksten en culturele context	7.5	Hebreeuwse Bijbel en antiek jodendom: Teksten en culturele context
IIa	Exegese Oude Testament	7.5	Exegese Oude Testament
IIa	Psychology and Sociology of Religion	7.5	<i>Praktische Theologie</i>
IIb	Nieuwe Testament: Tekst en Culturele Context	7.5	Nieuwe Testament: Teksten en Culturele Context
IIb	Religion and Philosophy	7.5	Religion and Philosophy

Tabel 3.1.3 Studiejaar 2 Studieschema Bachelor Theologie – voltijd (Grieks geïntegreerd)

<i>Sem</i>	<i>Theologie-RUG</i>	<i>EC</i>	<i>Theologie met PThU-traject</i>
Ia	Koinè en Nieuw Testamentisch Grieks 1	7.5	Koinè en Nieuw Testamentisch Grieks 1
Ia	Christendom: van Constantijn tot Reformatie	7.5	Christendom: van Constantijn tot Reformatie
Ib	Koinè en Nieuw Testamentisch Grieks 2	7.5	Koinè en Nieuw Testamentisch Grieks 2
Ib	Christianity from Reformation to the Present Time	7.5	Christianity from Reformation to the Present Time
IIa	Exegese Nieuwe Testament	7.5	Exegese Nieuwe Testament
IIa	<i>Keuze (1 uit 2):</i> Religion, Media and Popular Culture Religion and Politics	7.5	Psychology and Sociology of Religion
IIb	Islam	7.5	Islam
IIb	Ethics and Secularity	7.5	<i>Dogmatiek</i>

Tabel 3.1.4 Studiejaar 2 Studieschema Bachelor Theologie – voltijd (VWO-examen Grieks)

<i>Sem</i>	<i>Theologie-RUG</i>	<i>EC</i>	<i>Theologie met PThU-traject</i>
Ia	<i>Keuze (1 uit 3):</i> Rituals in Theory and Practice Koranisch Arabisch 1 Spirituality and Secular Religion	7.5	<i>Keuze (1 uit 3):</i> Rituals in Theory and Practice Koranisch Arabisch 1 Spirituality and Secular Religion
Ia	Christendom: van Constantijn tot Reformatie	7.5	Christendom: van Constantijn tot Reformatie
Ib	<i>Keuze (1 uit 3):</i> The Text Awakens The Sacred Image Koranisch Arabisch 2	7.5	<i>Keuze (1 uit 3):</i> The Text Awakens The Sacred Image Koranisch Arabisch 2
Ib	Christianity from Reformation to the Present Time	7.5	Christianity from Reformation to the Present Time
IIa	Exegese Nieuwe Testament	7.5	Exegese Nieuwe Testament
IIa	<i>Keuze (1 uit 2):</i> Religie, media en populaire cultuur Religie en politiek	7.5	Psychology and Sociology of Religion
IIb	Islam	7.5	Islam
IIb	Ethics and Secularity	7.5	<i>Dogmatiek</i>

Tabel 3.1.5 Studietoer 3 Bachelor Theologie – voltijd (Grieks-geïntegreerd)

<i>Sem</i>	<i>Theologie-RUG</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>	<i>Theologie met PThU-traject</i>
Ia	Universitaire minor of: <i>Keuze (2 uit 3):</i> Koranisch Arabisch 1 Spirituality and Secular Religion Universitair minorvak	15 7,5 7,5 7,5	V	PThU – <i>Historische Theologie</i> PThU – <i>Bijbelse Theologie</i>
Ib	<i>Keuze (2 uit 4)</i> Religion, Space and Place Climate Change, End Times and Sustainable Futures Koranisch Arabisch 2 Universitair minorvak	15	V	PThU – <i>Interculturele Theologie</i> PThU – <i>Theologische Ethiek</i>
Ia + Ib	<i>Optioneel:</i> Studie in buitenland (15-30 ECTS) Educatieve minor (30 ECTS) Minor Geestelijke Verzorging (22.5 ECTS) Stage (7.5 ECTS)			
II	Specialisatietraject (<i>Keuze 1 uit 3</i>): Jewish, Christian and Islamic Origins - Lived Religion - Cultural Impact of Religion	15	V	Specialisatietraject (<i>Keuze 1 uit 3</i>): Jewish, Christian and Islamic Origins - Lived Religion - Cultural Impact of Religion
II	Bachelorscriptieproject: Thesis Seminar (5 ECTS) Thesis (10 ECTS)	15	V	Bachelorscriptieproject: Thesis Seminar (5 ECTS) Thesis (10 ECTS)

***V=verplicht; K=keuze**

Tabel 3.1.6 Studietoer 3 Bachelor Theologie voltijd (VWO-examen Grieks)

Se m	Theologie-RUG	EC	V/K *	Theologie met PThU- traject
Ia	Universitaire minor of: Keuze (2 uit 3): Koranisch Arabisch 1 Spirituality and Secular Religion Universitair minorvak	15 7.5 7.5 7.5	V	PThU – Historische Theologie PThU – Bijbelse Theologie
Ib	Keuze (2 uit 4): Religion, Space and Place Climate Change, End Times and Sustainable Futures Koranisch Arabisch 2 Universitair minorvak	7.5 5 7.5 7.5	V	PThU – Interculturele Theologie PThU – Theologische Ethiek
Ia + Ib	Optioneel: Studie in buitenland (15-30 ECTS) Educatieve minor (30 ECTS) Minor Geestelijke Verzorging (22.5 ECTS) Stage (7.5 ECTS)			
II	Specialisatietraject (Keuze 1 uit 3): Jewish, Christian and Islamic Origins Lived Religion Cultural Impact of Religion	15	V	Specialisatietraject (Keuze 1 uit 3): Jewish, Christian and Islamic Origins Lived Religion Cultural Impact of Religion
II	Bachelorscriptieproject: Thesis Seminar (5 ECTS) Thesis (10 ECTS)	15	V	Bachelorscriptieproject: Thesis Seminar (5 ECTS) Thesis (10 ECTS)

***V=verplicht; K=keuze**

Tabel 3.1.7 Studietoer 3 - Specialisatie Jewish, Christian and Islamic Origins

Sem	Vaknaam	Vakcode	EC	V/K*
IIa	Crucial Texts in Cultural Context	THB3-CTCC	7.5	V
IIa	Bachelor Thesis Seminar Origins of Religion	THB3-TSOR	5	V
IIa/IIb	Bachelor Thesis	THB3BSE10	10	V
IIb	The Afterlife of Biblical Texts and Figures	THB3-ABTF	7.5	V

***V=verplicht; K=keuze**

Tabel 3.1.8 Studietoer 3 - Specialisatie Lived Religion

<i>Sem</i>	<i>Vaknaam</i>	<i>Vakcode</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>
IIa	Lived Religion: Reading Case Studies	THB3-LRRC	7.5	V
IIa	Bachelor Thesis Seminar Lived Religion	THB3-TSLR	5	V
IIa/IIb	Bachelor Thesis	THB3BSE10	10	V
IIb	Lived Religion: Academic Debates	THB3-LRAD	7.5	V

**V=verplicht; K=keuze*

Tabel 3.1.9 Studietoer 3 - Specialisatie Cultural Impact of Religion

<i>Sem</i>	<i>Vaknaam</i>	<i>Vakcode</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>
IIa	Contested Humanity: Historical, Philosophical and Political Approaches	THB3-HPTA	7.5	V
IIa	Bachelor Thesis Seminar Impact of Religion	THB3-TSRPH	5	V
IIa/IIb	Bachelor Thesis	THB3BSE10	10	V
IIb	Cultural Impact of Religion: Working with Sources	THB3-CIR	7.5	V

**V=verplicht; K=keuze*

Tabel 3.1.10 Studietoer 3 - Minor Geestelijke Verzorging

<i>Sem.</i>	<i>Vaknaam</i>	<i>Vakcode</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>
Ia	Geestelijke verzorging in beeld. Inleiding en praktische vaardigheden	THB3-GV	7.5	V
Ia	Rituals in Theory and Practice **	THB2-RTP	7.5	V
I	Trauma, rouw, zingeving en welzijn	THB3-GVTR	7.5	V
Ib	Keuzeruimte		7.5	V
IIa	Filosofie als levenskunst	THB3-GVFL	7.5	V
IIa	Bachelor Thesis seminar Impact of Religion	THB3-TSRPH	7.5	V
IIa/IIb	Bachelor thesis	THB3BSE10	7.5	V
IIb	Cultural Impact of Religion: working with sources	THB3-CIR	7.5	V

**V=verplicht; K=Keuze*

Studieschema's Bachelor Religiewetenschappen

Tabel 3.2.1 Studiejaar 1: Bachelor Religiewetenschappen (Engels)

<i>Sem</i>	<i>Vaknaam</i>	<i>Vakcode</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>
I	Introductie		0	V
Ia	Jodendom: Geschiedenis, Bronnen en Praxis	THB1-JHSP	7.5	V
Ia	Concepts and Methods 1: Study of Religion	THB1-CM1	7.5	V
Ib	Religion in South Asia	THB1-RSA	7.5	V
Ib	Anthropology of Religion	THB1-AR	7.5	V
Ila	Christianity: History, Sources and Practices	THB1-CHSP	7.5	V
Ila	Psychology and Sociology of Religion	THB1-SSR	7.5	V
Ilb	Islam: History, Sources and Practices	THB12-IHSP	7.5	V
Ilb	Religion and Philosophy	THB1-PHILR	7.5	V

**V=verplicht; K=keuze*

Tabel 3.2.2 Studiejaar 2: Bachelor Religiewetenschappen (Engels)

<i>Sem</i>	<i>Vaknaam</i>	<i>Vakcode</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>
Ia	Concepts and Methods 2: Researching Religion	THB2-CM2	7.5	V
Ia	Rituals in Theory and Practice	THB2-RTP	7.5	V
Ib	The Text Awakens: Reading and Using Religious Texts	THB2-TAW	7.5	V
Ib	The Sacred Image	THB2-TSI	7.5	V
Ila	Religion and Politics	THB2-RP	7.5	V
Ila	Religion, Media and Popular Culture	THB2-RMPC	7.5	V
Ilb	Religion, Diversity and Identity	THB2-RDI	7.5	V
Ilb	Ethics and Secularity	THB2-PRES	7.5	V

**V=verplicht; K=keuze*

Tabel 3.2.3 Studietoelichting 3: Bachelor Religiewetenschappen (Nederlands/Engels)

<i>Sem</i>	<i>Vaknaam</i>	<i>Vakcode</i>	<i>EC</i>	<i>V/K*</i>
Ia	Universitaire minor of: Keuze (2 uit 3): Koranisch Arabisch 1 Spirituality and Secular Religion Universitair minorvak		15 7.5 7.5 7.5	V/K
Ib	Keuze (2 uit 4): Religion, Space and Place Climate Change, End Times and Sustainable Futures Koranisch Arabisch 2 Universitair minorvak	THB3-RSP THB3-CCET THB2-ARA2	7.5 7.5 7.5 7.5	V/K
Ia+Ib	Optioneel: Studie in buitenland (15-30 ECTS) Educatieve minor (30 ECTS) (voertaal Nederlands) Minor Geestelijke Verzorging (22.5 ECTS) (voertaal Ned.) Stage (7.5 ECTS)			
II	Specialisatie (Keuze 1 uit 2): Lived Religion Cultural Impact of Religion	THB3-S2LR THB3-S3CIR	7.5	V/K
II	Bachelorscriptieproject: Thesis Seminar (5 ECTS) Thesis (10 ECTS)		15	V
		THB3BSE10		

***V=verplicht; K=keuze**

Studieschema's Master Theologie en Religiewetenschappen

Tabel 3.3.1 Mastertrack Religion and Pluralism: Ancient and Modern

Sem	Vaknaam	Vakcode	EC	V/K*
Ia	The Construction of Religious Identities in Europe: Religious Diversity in the Greco-Roman World	THMCRIE10	10	V
Ia	Texts of Terror	THMTTE5	5	V/K
Ib	New Historical Methods for the Study of Christian Pluralism	THMNHMCP5	5	V
Ib	<i>Choice (1 out of 2):</i> Apocalypse and Politics	THMAAPE5	5	V/K
	Interreligious Debates and Otherness in Iberian Societies	THM-IDIS5	5	
II	Dirk Smilde Research Seminar	THMDSRSE10	10	V/K
II	Stage	THMSTAGE10	10	V
II	Masterscriptie, incl. scriptieseminar	THMTHRSS20	20	V

*V=verplicht; K=keuze

Tabel 3.3.2 Mastertrack Religion, Conflict and Globalization

Sem	Vaknaam	Vakcode	EC	V/K*
Ia	Religion, Conflict and Globalization: A Critical Introduction	THM-RCGI5	5	V
Ia	<i>Keuze (2 uit 3):</i> Religion, Violence and Conflict Transformation Religion, Gender and Sexuality Science, Ecology, and New Spiritualities in Global Perspectives	THM-RVCT5 THM-RGS5 THM-SENS5	5 5 5	V/K
Ib	Social Scientific Research Methods	THM-SSRM5	5	V
Ib	<i>Keuze (2 uit 3):</i> Gender, Religion and Sexual Nationalism <i>Global Dynamics and Local Cosmologies (niet aangeboden in 2024-2025)</i> National Socialism and Religion: Conflict and Heritage (HR) Migration, Culture and Politics	THM-GRSN5 THM-GDLC5 THM-NSR5 THM-MCP5	5 5 5 5	V/K

II	Stage	THMSTAGE10	10	V
II	Master Thesis, incl. Thesis Seminar	THMTHRSS20	20	V

V=verplicht; K=keuze

Tabel 3.3.3 Mastertrack Heritage and Religion

Sem	Vaknaam	Vakcode	EC	V/K*
Ia	The Uses of the Past: Public History and Heritage	THM-UOPE5	5	V
Ia	Regional Heritage: Old Churches–New Meanings	THM-RH5	5	V
Ia	Material Religion: Things, Places, Performances, and Belief	THMMRE5	5	V/K
Ib	Research Methods in Heritage and Historical Studies	THMRMSE5	5	V
Ib	<i>Keuze (2 uit 4):</i>			V/K
	Museums and Religion	THM-MR5	5	
	Heritage of Death: the Heritage of Funerary Practices and Memorialization	THM-HOD	5	
	National Socialism and Religion: Conflict and Heritage	THM-NSR5	5	
	Apocalypse and Politics (RPAM)	THMAAPE5	5	
II	Stage	THMSTAGE10	10	V
II	Master Thesis, incl. Thesis Seminar	THMTHRSS20	20	V

V=verplicht; K=keuze

Tabel 3.3.4 Mastertrack Geestelijke Verzorging (voltijd)

Sem	Vaknaam	Vakcode	EC	V/K*
Ia	Zingeving: Een eigen perspectief	THM-ZEP5	5	V
Ia	Ethiek in de zorg	THMEE5	5	V
Ia	Geestelijke Verzorging	THM-GV5	5	V
Ib	Onderzoeksmethoden	THM-GVOM5	5	V
Ib	Psychopathologie en religie	THMPSPRE5	5	V
Ib,II	Stage	THMSTAGE15	15	V
II	Masterscriptie, incl. Forum Scriptorium	THMGVSE20	20	V

**V=verplicht; K=keuze*

Bijlage 4: Programma locatiebezoek

Datum: 12 en 13 november 2025

Locatie: Faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij, Oude Boteringestraat 38, Groningen

Dag 1: woensdag 12 november 2025

12.00 – 13.15	Lunch / voorbereidend overleg panel
13.15 – 13.45	Management (verantwoordelijk voor inhoud en vorm)
13.45 – 14.00	Intern overleg panel
14.00 – 14.45	Studenten master Theologie en Religiewetenschappen (incl. OLC)
14.45 – 15.30	Pauze / intern overleg panel
15.30 – 16.15	Docenten master Theologie en Religiewetenschappen (incl. OLC)
16.15 – 16.30	Intern overleg panel
16.30 – 17.15	Stage- en alumnifestival

Dag 2: donderdag 13 november 2025

09.00 – 09.15	Vorbereiding panel
09.15 – 10.00	Studenten bachelor Theologie en bachelor Religiewetenschappen (incl. OLC)
10.00 – 10.10	Intern overleg panel
10.10 – 10.55	Docenten bachelor Theologie en bachelor Religiewetenschappen (incl. OLC)
10.55 – 11.25	Pauze / intern overleg panel
11.25 – 12.05	Examencommissie
12.05 – 12.15	Intern overleg panel
12.15 – 12.45	Support staf onderwijs
12.45 – 13.30	Lunch / intern overleg panel
13.30 – 14.00	Management (verantwoordelijk voor inhoud en vorm)
14.00 – 15.30	Opstellen voorlopige bevindingen panel
15.30 – 16.15	Ontwikkelsprek
16.15 – 16.30	Pauze
16.30 – 17.00	Mondelinge terugkoppeling door voorzitter

Bijlage 5: Documenten

Zelfevaluatie-rapport

- Zelfevaluatie-rapport bachelor Theologie, bachelor Religiewetenschappen en master Theologie en Religiewetenschappen 2025 (gecombineerd)
- Bijlagen:
 - Domeinspecifiek referentiekader DGO (2018)
 - Beoogde leerresultaten opleidingen 2024 – 2025
 - Inbedding Nederlands kwalificatieraamwerk
 - Studieschema's opleidingen 2024 – 2025
 - Herzien curriculum master 2025 – 2026
 - Onderwijsmonitor 2024
 - Projecten kwaliteitsafspraken
 - Overzicht wetenschappelijke staf 2024 – 2025
 - Benchmark Nationale Studenten Enquête 2024
 - Organogram faculteit
 - Alumni
 - Onderwijs- en Examenregelingen 2024 – 2025
 - Facultaire studiegids 2024 – 2025
 - Facultair toetsplan 2024
 - Toetsmatrixen 2024 – 2025
 - Beoordelingsrichtlijnen papers, presentaties en tentamens
 - Procedure, begeleiding en beoordeling bachelorscriptie
 - Procedure, begeleiding en beoordeling masterscriptie
 - Student Research Datamanagement-plan
 - Overzicht bachelorscripties Theologie
 - Overzicht bachelorscripties Religiewetenschappen
 - Overzicht masterscripties Theologie en Religiewetenschappen
 - Handleiding en beoordeling masterstage
 - Onderwijsverdelingsmodel RCS 2024
 - Jaarverslag Examencommissie
 - Jaarverslag Opleidingscommissie
 - Facultair actieplan AI
 - Facultair actieplan internationalisering 2026
 - QANU rapport visitatie 2019
 - Facultair strategisch plan
 - Lijst van digitale bronnen

Eindwerken

Bacheloropleiding Theologie

De lijst van afgestudeerden over de afgelopen twee academische jaren bevatte 15 recent afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie	Varianten	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	0	0	Voltijd	15	15
7,0 - 8,4 goed	11	11	Deeltijd	0	0
8,5 - 10,0 zeer goed	4	4			

Bacheloropleiding Religiewetenschappen

De lijst van afgestudeerden over de afgelopen twee academische jaren bevatte 28 recent afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	2	2
7,0 - 8,4 goed	18	8
8,5 - 10,0 zeer goed	8	5

Masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen

De lijst van afgestudeerden over de afgelopen twee academische jaren bevatte 53 recent afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie	Variant	Aantal	Selectie	Tracks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	4	2	Voltijd	45	12	Geestelijke Verzorging	18	5
7,0 - 8,4 goed	39	9	Deeltijd	8	3	Heritage and Religion	6	2
8,5 - 10,0 zeer goed	10	4				Religion, Conflict and Globalization	27	7
						Religion and Pluralism	2	1

Verdere details over de geselecteerde eindwerken zijn op aanvraag beschikbaar bij Odion Onderzoek.

Vondellaan 138
 3521 GH Utrecht
 m 030-2819804
 e info@odion-onderzoek.nl
 w www.odion-onderzoek.nl